

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reg. Ferdinánd (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sürögnyom: Közlöny. Arad :- Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdonosa. Kiadása és rotációs nyomása. M. szelentik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 840, félévre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lel. Külföldre havonta 50 Lellel. (Köb. -> Egyes szám 3 Lel. Hasáznál 5 Lel. :- (Bucu. Festiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint :-

XLVII. évfolyam, 217. szám

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF
1897-1932.

Szombat, 1932. szeptember 17

A moratórium-tervet beterveztették a parlament elé

Tizennyolc hónapra függesztik fel egyelőre a konverziót
- Az új törvényjavaslat részletes rendelkezései - Négy és öt százalékos kamatot kell fizetni a hitelezőknek
Új kategóriák az agráradósságok minősítésére

Bucurestiből jelentik: A Kamara ma délutáni ülésén Mironescu pénzügyminiszter beterveztette a mezőgazdasági adósságok moratóriumáról szóló törvényjavaslatot. Argetoianu kérte, hogy hétfőnél előbb ne kezdjék meg a javaslat tárgyalását, mire Mironescu miniszter kijelentette, hogy hétfőig a Kamara és a szenátus bizottságai fogják a javaslatot letárgyalni.

A részletes törvénytervezet

A törvényjavaslat szövege a következő:

1. A mezőgazdasági adósságok és hitelezők közötti viszony rendezéséről szóló törvény tizennyolc hónapra felfüggesztetik.

2. Az 1932. április 18-iki törvény hatáskörébe tartozó mezőgazdasági adósság nem hajtható végre a jelen törvény életbeléptetésétől számított hat hónapon belül és ezen idő alatt a mezőgazdasági adósság tartoznak váltókat megújítani. A tiz hektárnál kevesebb földtulajdonnal bíró adósság ezen hat hó alatt négy százalék, a tiz hektárnál több földtulajdonnal bíró adósság öt százalék évi kamatot fizetnek. Az első kamatfizetés esedékessége a törvény életbeléptetésétől számított három hónap múlva áll be és azontúl minden negyedév végén.

A befizetés elmulasztása miatt megindult eljárás bélyegmentes.

A mezőgazdasági váltók meghosszabbítása bélyegmentes váltókkal történik. A megújítás elmulasztása a jelen törvényben biztosított kedvezmény elvesztését vonja maga után.

3. A hathónapos egyezkedési idő elteltével a mezőgazdasági adós 12 hónapi további törvényes haladékot nyer, az egyezségileg nem rendezett mezőgazdasági tartozások rendezésére. Ezen idő alatt a mezőgazdasági jellegű tartozás miatt végrehajtást vezetni nem lehet, amennyiben az adós a váltókat kellő időben meghosszabbította.

A tiz hektárnál kisebb földtulajdonnal bíró adósság ezen idő alatt négy százalékos, az ezen területnél nagyobb földtulajdonnal bíró adósság a Banca Nationala kamatlábjának megfelelő kamatot tartoznak fizetni.

Az első negyedévi kamat a tizenkét hónapos időtartam kezdetétől számítandó harmadik hó elteltéig, míg a további minden negyedév végéig fizetendő.

Az agráradósságok megoldása

4. Mezőgazdasági adósságoknak csak azok a mezőgazdák tekintetnek, a kik kizárólag a föld művelésével foglalkoznak és jövedelmük hetven százalékát a mezőgazdasági földtulajdonból huzzák. Lelkészek és tanítók nem tartoznak ezen minőséget igazolni.

A jelen törvény kedvezményeinek további feltétele azokra nézve, akik a földtulajdonost 1932. január elseje előtt szerezték meg, hogy a szántóföldből álló földbirtokot húszezer lejnél, a gyümölcsösből álló 30.000 lejnél, a szőlőből álló földtulajdonost ötvenezer lejnél több tartozás hektáronként ne terhelje.

Mezőgazdasági adósságoknak csak azok a tartozások tekintendők, amelyek a földtulaj-

dont a történt investíciók, mezőgazdasági épületek emelése, ültetvények létesítése, csatornázás céljaira lettek igénybevéve, vagy pedig árvíz, jég és tüzkár okozta károk folytán felmerülő kölcsönből származnak.

Nem esnek a jelen törvény hatálya alá azok az adósságok, akiknek hektáronként háromszáz lejnél kevesebb tartozásuk áll fenn, vagy pedig a népbankokkal és hitelszövetkezetekkel szemben hatszáz lejnél hektáronként kevesebb tartozásuk van. Nem esnek a törvény hatálya alá az állami jelzálogpapírra adott kölcsönök sem.

5. A végrehajtás felfüggesztésének időtartama alatt a hitelező és adós közötti egyezség megkötésére, a tartozás összegének és a mezőgazdasági tartozás jellegének megállapítására vonatkozó viták eldöntésére a járásbíró-ság illetékes, amely gyorsítva és soronkívül dönt.

6. A tartozás visszafizetésére adott 12 hónapos időtartamon belül teljesített fizetéssel az adós a fizetett összeg kétszerese alól mentesül,

Tovább fegyverkeznek!

A németek újabb páncélos cirkálót építenek. Ujra feltámad a titkos diplomácia.
A francia sajtó heves attakja a legújabb német szükségrendelet ellen
A franciák hajlandók a békeszerződés fegyverkezési pontjainak revíziójára

Berlinből jelentik: A Deutsche Allgemeine Zeitung úgy értesült, hogy mivel a leszerelési konferencia gyakorlati eredményt nem produkált,

a német birodalmi kormány utasítást adott a Wilhelm hajógyárnak a C. páncélos cirkáló építésének megkezdésére.

A gyár a lap értesülése szerint már október elsején megkezdte a cirkáló építését és ez négy évig fog tartani. A cirkáló építésének költségeit még a Brüning-kormány állította be a költségvetésbe, azonban az építkezés megkezdésére mindeddig nem történt diszpozíció. A birodalmi kormány az ez az intézkedése formális tüntetés a leszerelési konferencia, lassu tempója ellen.

Londoni jelentés szerint a Daily Herald úgy értesült, hogy Macdonald a német-francia ellentétek kiegyenlítésének érdekében azt a javaslatot tette, hogy a népszövetségi tárgyalások megkezdése előtt

külön tárgyalják le bizalmasan a német kívánások ügyét. Franciaország azonban tiltakozik ez ellen.

Sir John Simon angol külügyminiszter viszont azt a javaslatot kívánja előterjeszteni, hogy a békeszerződésnek azt a paragrafusát, amely Németország fegyverkezését korlátozza. tö-

míg a népbankoknak a szövetkezetekkel szemben teljesített fizetésekre a lefizetett összegben felül annak 25 százalékával.

Ki vannak zárva a törvény kedvezménye alól, akik szanálási kölcsönben már részesültek, továbbá a bankok igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagjai, ügyvezető igazgatók, ügyészek és azoknak közvetlen hozzátartozói, az illető banktól felvett kölcsönre néve.

8. Az 1932. április 19-iki törvény alapján történt bejelentésekben foglalt összegek a tartozás nagyságára nézve kötelezők.

A betétesek kifizetését célzó tervezet és a Banca Nationala

9. Azok a pénz- és hitelintézetek, amelyek követeléseinek negyven százaléka a jelen törvény hatálya alá esik, a betéteket 18 hónapos időtartamon belül csak a megfelelő terv szerinti részletekben tartoznak visszafizetni. A tervezet a Banca Nationala igazgatóságára hagyja jóvá és ennek határozata a törvényszékhez felelbezhető meg.

10. Az 1932. április 19-iki és a jelen törvény által felmerült költségeket a Banca Nationala a tárcájában levő immobilizált váltók behajtásából hozzá befolyó összegből fedezi.

11. Az 1932. április 19-iki törvény harmadik szakaszának kilencedik bekezdése, amely a föld művelésének kötelező szabályait állítja fel, hatályon kívül helyeztetik.

12. Az ezen törvénnyel ellentétes törvények és rendeletek intézkedései hatálytalanokká váltak.

röjlék és engedjék meg Németországnak azt, hogy ugyanolyan fegyverei legyenek, mint a győző hatalmaknak. Ezzel a jogával azonban Németország nem élne mindaddig, amíg az általános leszerelés meg nem történik, vagyis körülbelül 10 esztendeig.

A Népszövetség főtittkarságának köréből származó értesülés szerint a Népszövetség szeptemberi ülészakán

ismét feltámad a titkos diplomácia.

amennyiben az eddigi nyilvános ülésektől eltérően az ülészakot főleg a bizalmas ülések dominálják. Ezek az üléseken elsősorban a német egyenjogúság kérdését fogják megvitatni.

Párisi jelentés szerint a francia sajtó felháborodással foglalkozik a legújabb német szükségrendelettel, amely birodalmi felügyelőséget létesít a német ifjuság fegyverkezését céljára. A lapok szerint ez azt eredményezheti, hogy néhány éven belül Németország egymillió 200.000 katonailag kiképzett emberrel rendelkezik. A Petit Parisien úgy értesült, hogy a francia külügyminiszterium ebben a szükségrendeletben a versaillesi békeszerződés megsértését látja annál is inkább, mivel a német ifjuság fegyverkezését kiképzésével tényleges és volt katonatisztekkel bírtak meg

Fejszecsapásokkal meggyilkolták Eberle Christian dúsgazdag herkulesfürdői nagykereskedőt

Mérgezett hussal megették a kutyákat a tettesek, mielőtt behatoltak volna a villába — Teljesen szétverték a nagykereskedő fejét — Súlyosan megsebesítették Eberle feleségét is — Eltűnt a villa egyik nőlakója

Borzalmas rablógyilkosság tartja izgulomban Herkulesfürdő közönségét. Az elmúlt éjszaka során ugyanis ismeretlen tettesek, bal-tákkal felfegyverezve behatoltak Eberle Christian ismert herkulesfürdői nagykereskedő villájába, ahol a nagykereskedőt meggyilkolták, míg feleségét életveszélyesen megsebesítették.

A nagy tekintélynek örvendő dúsgazdag ember, akinek Herkulesfürdőn fűszer- és csemegenyagykereskedése van, tegnap érkezett haza egy külföldi gyógyintézetből, ahol súlyos gégebaját kezelte. Eberle korán este feküdt le, mivel az utazás fáradalmait nagyon kimerítették. A megdöbbentő kegyetlenséggel véghezvitt rablógyilkosság a késő éjjeli órákban történt. A három gyilkos, mielőtt a villába hatolt volna, mérgezett hussal etette meg a villa udvarán lévő két vadászkutyát, úgy, hogy az elvetemedett emberek minden akadály nélkül juthattak be Eberle lakásába. A banditák először az uriszobába hatoltak be, ahol pénz után kutatnak. A fiókok kihuzgálása és a kutatással járó zajra a szomszéd szobában alvó nagykereskedő felriadt és hogy megnézzé, mitől ered a lármá, átment az uriszobába.

Abban a pillanatban, amikor belépett, a három gyilkossal találta magát szemközt, akik, mikor meglátták Eberlet, rátámadtak és fejszecsapásokkal leterítették. A szerencsétlen ember azonnal kiszenvedett.

A nagy lármára Eberle Christianné is figyelmes lett, aki szintén leszállva ágyából az uriszobába sietett. Az uriaszonyt itt borzalmas látvány fogadta. Férje

hatalmas vértócsában, teljesen szétromcsolt koponyával feküdt a szoba padozatán, a három férfi pedig az íróasztal fiókaiban kutatott.

Még annyi ideje sem volt, hogy szörnyű meglepetéséből magához térjen, amikor a rabló-

gyilkosok több fejszecsapást mértek rá. A megrémült uriaszonynak még volt annyi ereje, hogy segítségért kiáltson. Ezekre a segélykiáltásokra lettek figyelmesek a szomszédok és a cselédség, akik azonnal a lakásba siettek. A három rablógyilkos ekkor anélkül, hogy bármit is magukkal vittek volna, az ablakon keresztül elmenekültek. A véres eseményről a házbeliek azonnal értesítették a rendőrséget, valamint a csendőrséget és a hatóságok a helyszíni vizsgálat megejtése után erélyes nyomozást vezettek be.

Rendőrségi beavatkozás adta meg a csattanóját az el nem hangzott „Taps“-nak

Egy budapesti színházi lapalapítás különös története — A feltűnő plakátokat a rendőrség távolította el

A budapesti hirdetőoszlopokon két héttel ezelőtt hatalmas színes plakátok jelentek meg, amelyek hírül adták, hogy „Taps“ címmel új színházi hetilap indult meg. Nemcsak a plakát volt már készen, hanem meg volt a lapengedély, a szerkesztőség és minden, amire egy lapindításnál szükség van, különös ok azonban mégis lehetetlenné tették az új színházi lap megjelenését. Az ötlet itt is fiatal titánoktól indult ki. Ezeknek sikerült megnyerniük egy Sugár Árpád nevű fiatal embert, akinek volt némi pénze és hajlandó volt vállalni a pénzember szerepét. Valószínűleg elhitették vele, hogy néhány hónapon belül második Incze Sándor lesz belőle a színházi lap segítségével és egy év alatt le fogják hengerelni a „Színházi Élet“-et is... A fiatal titánok megvetették Sugárral a „Szikra“ című megszűnt lap engedélyét és

Előzben Eberle Christiannét, aki életveszélyes sérüléseket szenvedett, orvosi kezelés alá vették, életbenmaradásához azonban semmi reményt sem fűznek. Eberle Christian 46 éves volt, egyetlen fia van, aki jelenleg a temesvári 5-ös vadászrezendnél szolgál. A nagykereskedő igen előkelő családból származik és közeli rokonságban van a temesvári Gerdanovits-családdal.

A nyomozás, amely a legnagyobb eréllyel folyik, máris egy olyan nyomra bukkan, mely minden valószínűség szerint a gyilkosok nyomára fog vezetni. Megállapítást nyert ugyanis, hogy

az Eberle-villa egyik lakója, egy bucaresti-i nő tegnap este váratlanul eltűnt

és távozásáról senkinek tud semmit. A hatóságok ezért azon a véleményen vannak, hogy a bucaresti-i hölgynek valami köze van a gyilkossághoz és ezért a nyomozást most ebben az irányban is kiterjesztették. A megdöbbentő büntetés nemcsak Herkulesfürdőn okozott nagy feltűnést, hanem Temesváron is, ahol szintén igen sokan ismerték az Eberle-házaspárt.

ennek a címét változtatták át „Taps“-ra. Minden meg volt már a laphoz, amelynek szerkesztésére sikerült megnyerni Innocent Ernő színházi újságíró és az új szerkesztőségi helyiségben össze is ült az első szerkesztőségi értekezlet, amelyen a szeptember 6-ára tervezett első szám tartalmát beszélték meg. Itt történt azután a jöveteletlen hiba, amely születése előtt megölte a lapot.

Az ifjú titánok ugyanis állítólag Innocent Ernő háta mögött elhatározták, hogy az első szám szenzációjaképpen Richter Gedeon, az ismert dúsgazdag vegyészeti gyáros fiának, Richter Lászlónak szerelmi regényét és ezzel összefüggő változó-történetét teregetik ki.

Érthető, hogy a dúsgazdag és tekintélyes Richter-család nem tapsolt tulságosan a „Taps“ várható bemutatkozásának. Richterék a rendőrséghez fordultak védelemért a kellemetlennek ígérkező cikk ellen és ezt az akciójukat titokban támogatta az egyik színházi lap is, amely nem tulságosan örült a küszöbönálló konkurenciának... A rendőrség intézkedésére be is vették a feltűnő plakátokat.

Szemző Gyula, a legendás híriú bácskai főispán háromszáz ezer frankot nyert Montecarloban

Rendezte Budapesten lüggő ügyeit és kivándorol Braziliába — Visszavonul a világtól a kalandos életű grandseigneur

Budapestről jelentik: Szemző Gyula, a volt bácskai főispán az utolsó időben keveset hallatott magáról. Ez a páratlanul változatos életű grandseigneur, akiről még életében regényt írtak, az utolsó években csendes és visszavonult életet élt.

A legendás mulatásairól és kártyacsatáiról ismert Szemző Gyula néhány évvel ezelőtt elköltötte vagyonának utolsó filléréit is és kénytelen volt szerény polgári foglalkozás után nézni. A deresedő fejű, de örökifjú Szemző Gyulát ez sem ejtette kétségbe, miután azonban régi dicsőségének színhelyén mégsem akart valami alantas állás vállalásával új életet kezdeni, külföldre költözött. A volt bácskai főispán két évvel ezelőtt Párisban tűnt fel, azonban már nem mint régi gavallér, hanem mint egy nagy luxusszálloda portása.

Rövid idő alatt Szemző Gyula végigcsinált mindent, akár csak egy vállalkozó szellemű amerikai ifjú. Volt portás, maitre d'hotel, vendéglős, idegenvezető és bár átmenetileg néha egész szépen keresett, érthető, hogy a főúri kényelemhez szokott volt főispán még sem tudott egykönnyen ebbe az új életbe beletörődni. Miután meglehetősen gyors egymásutánban változtatta állásait és foglalkozását, legutóbb ismét rámosolygott a szerencse. Szemző Gyula hosszabb szünet után ismét a kártyaasztalhoz ült és most nem is hagyta cserben hagyomá-

nyos játékos-szerencséje.

Szemző Gyula nemrég Montecarlóba került és szerény alaptőkével ült le a játékkaszinóban szerencsét próbálni. A szerencse hozzásegődött és első nyeresége 40.000 frank volt. A következő éjszaka alatt majdnem 200.000 frankot nyert Szemző Gyula és ezek után másnap természetesen tovább folytatta a játékot. A szerencse most is melléje szegődött és néhány nap leforgása alatt Szemző Gyula 300.000 frankot nyert a montecarlói játékkaszinóban.

A tekintélyes montecarlói nyereség, hír szerint, újabb fordulópontot jelent Szemző Gyula életében. A volt bácskai főispán most már nem kockáztatja ezt a véletlen szerencse segítségével ölébe hullott tekintélyes összeget, hanem nyereségével sietve visszatért Párisba, még mielőtt alkalma lett volna azt elveszíteni a zöld asztal mellett. A nyereségből értesülésünk szerint Szemző Gyula rendezni akarja lüggő ügyeit Budapesten, ahová legközelebb visszatér, azonban most már csak rövid vendégszereplésre, mert, mint a volt bácskai főispán bizalmas barátainak elmondotta, új életet akar kezdeni — a tengeren túl...

Szemző Gyula már régebben foglalkozik azzal a tervvel, hogy kivándorol Braziliába és ott egy kis farmon kezd gazdálkodni. Szemző Gyula hamarosan hajóra is száll és örökre búcsút mond Európának.

Bonyolult aradi per egy elmaradt szülőtartási kereset miatt

Bonyolult polgári pert tárgyalt ma az aradi törvényszék harmadik szekciója. Még hónapokkal ezelőtt, özv. Kopicz Imréné aradi lakos megbízást adott dr. Kálló ügyvédnek, hogy indítson szülőtartási pert leánya, Kopicz Mária ellen. Az ügyvéd benyújtotta a keresetet, amely szerint az özvegy havi 1200 lej tartásdíjat követel leányától. Másik két pert is indított az özvegy nevében részben a leány, másrészt házuknak vevője ellen. Az első fokon a bíróság megítélte a tartásdíjat mire azonban a felelőzés folytán másodszor is tárgyalásra került volna az ügy, Kopicz kibékült leányával és így visszavonta az ügyvédjének adott meghatalmazást. Kálló ügyvéd ekkor pert indított anya és leánya ellen akitől ügyvédi költségek címén 50 ezer lejt követelt. Az ügyvédi kamara hivatalból delegált dr. Salamon I. Béla és dr. Múltas Jenő személyében ügyvédek a bepereltkezh.

A mai tárgyaláson Salamon dr. kérte özvegy Kopicz né ügyfele elmebeli állapotának megvizsgálását azzal az indoklással, hogy az özvegy nem beszámítható és így nem felelős tetteiért. A törvényszék szeptember 21-ére halasztotta az ítélet kihirdetését.

Károly király, Mihály nagyvajdával átutazott Aradon

A megye prefektusa és a rendőrkezes fogadták a királyi vendégeket — II. Károly király és Mihály nagyvajda a macedoniai udvari vadászterületen — „Vadászá” avatták Mihály nagyvajdát

Maga a király végezte el az „avató” szertartást

II. Károly király, aki Mihály nagyvajdával együtt a szokásos őszi vadászaton vett részt a temesvári királyi vadászterületen, ma este hagyta el Temesvárt és Aradon át visszautazott Bucurestibe. Az aradi állomást ebből az alkalomból fellohagzták, a pályaudvart gondos kezek virágokkal díszítették fel és a királyi vonat fogadtatására megjelent az állomáson Lázár Ágoston dr. megyei prefektus, valamint Moga Romulus dr. rendőrkezes. Az állomást rendőri készültség szállotta meg és a sinek mellett civilruhás rendőrtisztek állottak sorfalat. Néhány perccel a királyi különvonat megérkezése előtt a rendőrség a perront kiürítette és tizenegy óra tizenkilenc perckor befutott az aradi állomásra a királyi vonat.

A szerelvény kilenc vagonból állott, amelyek mindegyike ki volt világítva. Röviddel a megérkezés után láthatóvá vált a király az egyik vagon ablakában és ekkor felharsant a pályaudvaron egybegyűltek ajkáról az „Éljen!” A szerelvény egyik vagonját a vasúti munkások lekapcsolták, úgy hogy a vonat csak nyolc vagonnal folytatta útját. Ezt a vagonat a reggeli hét óras bucuresti-i személyvonathoz csatolták. A királyi különvonat tizenegy óra harmincegy perckor hagyta el az aradi pályaudvart, így tehát az uralkodó összesen tizenkét percet tartózkodott Aradon. A király egyébként inkognitóban érkezett Aradra és ságy a városi hatóságok fogadtatást nem készítettek elő. A bánáti udvari vadászatról különben alábbi jelentésünk számol be:

Temesvárról jelentik: Mai számunkban beszámoltunk arról, hogy II. Károly király és Mihály nagyvajda, számos előkelőség kíséretében, a Bánságban levő Macedonia községbe érkezett, hogy a királyi vadászterületen az őszi vadászaton résztvegyenek. Érdekes megemlíteni, hogy Mihály nagyvajdának ez volt az első

vadászata, amelyen aktíve résztvett. A nagyvajda eddig is mindig elkísérte édesapját a vadászatokra, azonban ott kellett ülnie az uralkodó mellett és a lesen meg sem volt szabad mozdulnia.

Mihály nagyvajdát ezen a vadászaton avatták vadásszá. Ez abból az alkalomból történt, hogy a nagyvajda bravuros vadász munkát végzett, amennyiben hat foglyot lőtt. A felavatás ünnepélyes keretek között ment végbe. A szertartást maga a király végezte, aki az összes előkelőségek jelenlétében egy kis pálcikával, régi vadász szokás szerint, annyit ütött a nagyvajda combjára, ahány foglyot ejtett. Tehát hat ütessel „Waidgerecht” vadásszá avatta, majd a román vadászegylet jelvényét sajátkezüleg tűzte fia sapkájára és homlokra csókolta a nagyvajdát. A nagyvajda ezután sorba kezelt fogott az összes jelenlevő előkelőségekkel. A ma délelőtti királyi vadászat a következő eredménnyel zárult: 120 fogoly, 41 fűrj, két fácán, három vadgalamb és egy karvaly. Ebből Ófelsége 19 foglyot, 9 fűrjet, egy vadgalambot és egy fácánkakast ejtett.

Aradiak nyerték az osztálysorsjáték ötmilliós prémiumát

„Sirni én is tudok”-jelvény az egyik szerencsés aradi nyerő gomblyukában — Egy ember, aki visszaadta a banknak a nyertes sorsjegyet. Helyszini riport Világoson

A déli órákban percek alatt terjedt el Aradon a híre annak, hogy az állami osztálysorsjáték húzásán az ötmilliós prémiumot aradiak nyerték meg.

A nyereség híre a bucuresti-i központ mondotta be a Goldschmidt bankháznak. Délben háromnegyed 1 órakor jelentette a bank bucuresti-i központja, hogy a náluk eladott 45.964. számú sorsjegy nyerte meg az ötmilliós prémiumot. A tisztviselők azonnal a szerencsés nyertesek nevét keresték ki, akik között egy aradi és három világosi szerepelt: Markovits Józsefné az ismert aradi borkereskedő felesége. Bozgan János a Victoria Bank világosi fiókjának vezető tisztviselője, Bartók Jenő és Haász Mihály világosi kereskedők.

Szemben az első szerencsés nyertessel

Markovits Józsefné, akihez az örömhírral a Goldschmidt-bank egyik tisztviselője sietett el, néhány perc múlva megjelent a volt Deák Ferenc-ucca elején lévő bankhelyiségben és érdeklődött a hír valódisága iránt, aztán izgalomban hazarohant. Csak akkor hitte el a váratlan szerencsét, amely rámosolygott a sorsjegy egyszerű, szürke számairól, amikor összehasonlította a kezében lévő sorsjegyet a bankház előtt hivalkodó plakáttal — és örö-

mében csaknem nyakába borult a bankház vezető tisztviselőjének.

Délután felkerestük az üzletében Markovits Józsefnét. Kipirult arccal, ide-oda repkedő tekintettel ült a kasszában és zavartan adogatott vissza — holmi kis aprópénzeket — a siető vásárlóknak. Hol többet, hol kevesebbet adott és idegesen korrigálta minduntalan tévedését.

— Mit érzett, amikor megtudta a hírt...? — kérdeztük.

— Egyszerűen, nem hittem el! — válaszolta Markovitsné — azt hittem tréfát üznek velem! Csak mikor a bankház tisztviselője nagyon erősködött, hogy jöjjenek velem és nézzem meg a plakátot, amit kiállítottak, akkor siettem a bankházhoz...

— Mit csinál a pénzzel, ha megkapja?

— Már gondolkodtam rajta — mondotta Markovitsné — azt hiszem, egyelőre az egyik aradi bankházban helyezem el.

Markovitsné elmondja még, hogy tovább játszik. Most már bízik a szerencséjében...

A nagy „forgalom” lebonyolítására bejön Markovits József is, akinek virág-gomblyukában ott csillog a jól ismert kis jelvény: „Sirni én is tudok!” Ezt már nem állhatjuk meg szó nélkül s így fordulunk az üzlet tulajdonosához:

— Ön aztán igazán eldobhatná ezt a jelvényt Markovits ur!

Tanszerek, táskák KERPEL-nél.

A kereskedő zavartan nevet és halkán odasugja:

— Tudja kérem, ez kell... a vevőim miatt!

Az ötmilliós prémium másik nyertesével az aradi korzón találkozunk. Bozgan János bankfőtisztviselő elintézésre váró ügyei miatt jött be ma reggel Aradra. Mit sem sejtve sétált a déli korzón, miután minden ügyét elintézte és hirtelen egy barátja termett előtte, aki — mint később kiderült — már tudott arról, hogy Bozgan sorsjegyét kihúzták. A váratlanul felbukkant barát megkérdezte Bozgant, hogy van-e sorsjegye? Erre a banktisztviselő elmondta, hogy csakugyan van sorsjegye, de ha eddig nem jött ki, biztosan ezután sem fog nyerni...

— Mit adsz, ha kihúzzák a sorsjegyedet? — kérdezte barátja. Bozgan János tréfával ütötte el a „hiábavaló” kérdést, de barátja karonfogta és bevitte a Goldschmidt-bankházba, ahol csakhamar megtudta a szerencsését... Alig volt öt perce a pénzintézet helyiségében, amikor megszólalt a telefon és felesége. Bozgan Jánosné kérdezte izgatott hangon Világosról, hogy igaz-e a nyereség híre? Ezt most már férje is igazolhatta, aki boldogságtól kipirult arccal, gondtalanul sétálgatott a korzón, ahol az érdeklődők egész kis csoportja fogta körül.

A szerencsés hitelezők

Beszélgést folytattunk Bozgan Jánossal, aki azon kérdéseinkre, hogy mit fog csinálni a pénzzel, így válaszolt:

— A hitelezőim fognak a legjobban örülni a nyereségnek, mert elsősorban őket elégittem ki. Körülbelül 160.000 lej adósságom van. Hogy a többi pénzzel mit csináljak, még nem tudom... Egyelőre alig várom, hogy otthon legyenek és együtt örülhessek a szerencsének a feleségemmel együtt.

Egy ember él azonban Aradmegyében, a kinek talán még álmátlan éjszakákat fog okozni az a tény, hogy a 45964-es számú sorsjegy nyerte meg a nagy díjat: ez Freidler Ion, Ratiu-községbeli gazdálkodó. A sorsjegy ugyanis az ő tulajdonában volt először. Freidler vette meg eredetileg a 45964-est, amely két húzáson keresztül nem jött ki. A gazdálkodó egy szép napon beállított a bankházba és dühösen adta vissza a sorsjegyet, mert az nem jött ki a húzásokon. Hiába próbálták rábeszélni, hogy játsszék tovább, hallani sem akart róla... Így engedett ki 5 millió lejt a kezei közül.

A Goldschmidt-bankház vezetősége és tisztviselői kara már hónapok óta szinte páratlan agilitással és fáradhatatlan szorgalommal vezette be Aradon és a megyében az állami sorsjegyeket. A bankház valóban nem kímélt költségeket és nem egyszer az eredetileg megállapított tervezeten felül vett fel vidéki ügynököket, hogy ezek útján minél szélesebb rétegekben teremtsen a sorsjegyeknek vásárló közönséget. A nem mindennapi eseményről az Aradi Közlöny munkatársa beszélgetést folytatott Goldschmidt Sándorral, a bank vezérigazgatójával, aki a következőket mondotta:

— Természetesen nagy örömmel tölt el, hogy a mi bankházunkban vásárolt sorsjegy ütötte meg a főnyereményt és különösen annak örülök, hogy a szerencsés véletlen aradi és

CORSO-MOZGO mai műsora!

Leánykérés a hadgyakorlaton!

(Schön ist die Manöverzeit). A szezon első, nagy zenés katonai vígjátéka! A közönség tomboló kacagással jeltalmazza GRETEL THEIMER, PAUL HEIDEMANN, IDA WÜST, stb. nagyszerű alakításait.

Ma délután 3 órakor: HERCEGNÖK HADNAGYA! Zenés, énekes, orosz tárgyú hangosfilm! LAWRENCE TIBETT, GRACE MOORE. JEGY LEI 8.

VASÁRNAPI MATINÉK! D. e. 11 és 12 órakor: BETÖRŐ. Operett: LILIAN HARVEY, WILLY FRITSCH.

D. u. 3 órakor: RAJNA VIRÁGA! Operett. FRITZ SCHULTZ, stb.

MA, szombaton este van a VÁROSI KÁVÉHÁZ első sorias ingyen tombola-estéje, 200 nyeremény és egy vagon tűzifa 5 estély nyereménye.

aradmegyei embereket juttatott a prémiumhoz. Tudvalevőleg az utoljára kihuzott szám kapja az ötmillió prémiumot és ezt a huzást rendkívüli izgalom előzi meg. Annak a körülménynek, hogy a prémiumot aradiak nyerték, nagyszámú pszichológiai jelentősége is van. Eddig ugyanis szinte közhit volt az, hogy a prémiumot csak bucaresti-i ember nyerheti. Ez a tévhit most megdőlt és ezzel egyidejűleg fokozottabb bizalom nyilvánul meg a sorsjáték iránt. Ennek már a délutáni forgalom is tanujelét adta. A délutáni órákban számos aradi vásárló

jelentkezett, sőt a vidékről — ahova későn délután érkezett meg a hír — már telefonon kaptunk rendeléseket.

Bucurestiből telefonálják: Az állami osztálysorsjáték aradi prémiumos nyereményén kívül a következő számok nyertek: 5 millió lejt: 24.537, 1 millió lejt: 49.556, 40 ezer lejt: 71.944, 30 ezer lejt: 13.572, 34.933, 25 ezer lejt: 64.244, 20 ezer lejt: 52.710, 59.419, 13.138, 41.563, 15 ezer lejt: 34.123, 48.359, 21.770 számot viselő sorsjegyek. A számokat telefonon kaptuk, érettségük a felelősséget nem vállaljuk.

Bonyodalmak az egyik főnyeremény-nyertes világi sorsjegy körül

(Világosról jelenti az Aradi Közlöny külön küldött munkatársa). Izgatott csoportok állottak ma délután a csendes kis hegyaljai község főuccán. Szinte meglátszott Világos külső képén, hogy valami nagy esemény történt, ami oly erősen foglalkoztatja az embereket. Üzletekben, lakásokban, uccákon, mindenütt ezzel a kérdéssel fogadták egymást a világiak:

— Hallotta, világiak nyerték meg a főnyereményt.

Délután már mindenki tudta a községben, hogy Haas Miksa fakereskedő, Bartók Jenő borakereskedő és Bozsgán János, a Viktória bank világi fiókjának vezetője hatalmas összeget nyertek. És valósággal megostromolták az érdekeltek házait. Mindenki kíváncsi, mindenki érdeklődik és sokan remélnék. Hátha nekik is jut valami az égből pottyant pénzből...

Haas Miksát a tulajdonát képező épületanyag-gyárban találom meg. Nyugodtan dolgozik, mintha misem történt volna. Pedig alig egy órája, hogy megtudta a nagy hírt. Bevezet lakásába, ahol Haasné és Bartók Jenőné tárgyalják a nagy esetet.

— Ha már egy újságíró is kijött, akkor tényleg biztos — mondják a hölgyek.

Haas elmeséli, hogy a világi Zwack-gyár igazgatója, Auerbach Jenő telefonálta meg a hírt. Nem akarta elhinni és felhívta a Goldschmidt-bankházat, ahol közölték vele, hogy a hír igaz és hogy hétfőn vagy kedden már jelentkezhet a pénzt is.

— Természetes, hogy örülök neki — mondja Haas — évek óta játszom és tudtam, hogy nyernem kell, pedig titkoltam a feleségem előtt, hogy sorsjegyet vettem. Érdekes módon jutottam különben a sorsjegyhez. A világi Weisz-trafikban voltam és a trafiktulajdonos arra kért, vegyek egy sorsjegyet.

Elmondotta, hogy egyetlen darabja van még, amelyet dr. Jung Mihály világi állatorvos vett át, de azután néhány nap múlva visszaadta.

— Zegte meg, Haas ur, nem szeretném, ha ez az egy darab a nyakamon maradna — mondotta nekem. És megvettem a sorsjegyet — folytatja a fakereskedő — amely most főnyereményt hozott.

Akit Bucuresti — Arad között talált a szerencse

Bartók Jenőné elmondja, hogy férje uton van Bucurestiből hazafelé.

— Én sem tudtam, amikor férjem a Weisz-trafikban megvette a sorsjegyet, csak egy hócipővel ezelőtt mutatta meg.

Az izgalom mindenesetre meglátszik a hölgyeken. Sokkal jobban, mint Haas Miksán, aki meglehetősen nyugodtan fogadta a hírt. De Haasné és Bartók né alig tudnak másról beszélni és már szövögetik a szép terveket a közel utazással kapcsolatban.

A harmadik főnyeremény-nyertes körül érdekes bonyodalmak is mutatkoznak.

Már a faluban hallom, hogy valamilyen szerződést kötött Bozsgán János a kaszinóban és a szerződés értelmében többfelé kell elosztania a nyereményt.

Sietve keresem fel a Viktória épületében levő lakását, hogy közelebbi részleteket megtudjak. A házban Bozsgáné, egy rendkívül bájos fiatalasszony fogad. Férje Aradon van.

— Mondja, tényleg igaz? — kérdezi.

Amikor megerősítem azt, amit férjétől telefonon hallott, végigtáncol a szobában.

— Tudja mit csinálunk. Kifizetjük a házunkat, amelyre még tartozunk és villát veszünk Szovátán. Ott nyaraltunk a férjemmel és amikor eljöttünk, megállapodtunk abban, hogy ha valamilyen nagy szerencse ér bennünket és sok pénzünk lesz, villát veszünk Szovátán. Most valósággá várszólunk vágyunkat.

— De mondja, Nagyságos Asszonyom, mi van azzal a szerződéssel, amit férje kötött a sorsjegyre nézve?

Az uriaszony elkomorodik a kérdésre. És aztán elmondja az érdekes esetet:

— Amikor megkezdődött a sorsjáték, az uram szerződést kötött Horga járásbíróval, dr. Barsan Jonel közjegyzővel és Popa jegyzővel. Mindegyik kötelezte magát arra, hogy külön-külön

S. Ungár Boriska lesz az aradi szintársulat új naivája

Rövid interjú az aradi közönség régi kedvencével, aki nagy ambícióval készül feladataira — Az elmaradt budapesti próbafilmfelvétel eredménye

Az aradi színház igazgatósága már hetek óta folytatja a szintársulat megszervezését, amely már csaknem teljes volt, csupán egy fiatal és tehetséges naiva hiányzott még a tagok névsorából. Ma délután a legnagyobb meglepetésre ezt a szerepkört sikerült olyan módon betölteni, hogy az Arad társadalmi köreiben is feltűnést fog kelteni. Az aradi szintársulat új naivája S. Ungár Boriska aradi uriaszony, az Iparosotthon műkedvelő-gárdájának népszerű tagja, aki az elmúlt szezonban tűnt fel tehetségével. Felkerestük otthonában a művésznőt, aki a következőket mondotta:

— Ma délután irtam alá a szerződést Szendreyékkal. Amióta csak tudom, hogy színház és mozi van a világon, mindig színésznő akartam lenni. Először inkább a filmre vágytam. Két hét előtt

egy sorsjegyet vesznek és a nyereményeket négy egyenlő részre osztják. A szerződést tanuk is látta-mozták, de csak az uram tett eleget a feltételeknek. Az első huzás után ugyanis a többi abbahagyta a játékot és nem hosszabbította meg sorsjegyét. Egyedül a férjem játszott tovább. Most a többi igényt tart a nyeremény egy-egy negyedére, de ebbe semmiesetre nem megyünk bele, mert a szerződés semmissé vált abban a percben hogy a többi nem hosszabbította meg sorsjegyét. A nyeremény tehát egyedül a mienk és nem osztozunk.

— Tudja, hogy két héttel ezelőtt is nyertem — meséli Bozsgáné — akkor azonban csak hat-száz lejt kaptunk és ezen a pénzen folytattuk a játékot. Most látszik csak, mennyire érdemes volt.

Türelmetlenül várta Bozsgáné férjét haza és amikor elbucsuztam, az ablak mellé ült és onnan jötte az Arad felé vezető országutat, hátha feltűnik a banktisztviselő autója.

Álmok, amik valóra válnak

Világosan három házban urrá lett a boldogság. Folytak a tervezgetések, szövődnek az álmok... a szerencse szeszélyes istenasszonya egy csendes kis hegyaljai községre ontotta bőség-szárújából a tarka bankjegyeket... Ma éjszaka szépeket fognak álmodni három kis házban: utazásról, tojettekről, autóról és szovátai villákról... és türelmetlenül várják a napok mulását, hogy valóra váljanak a szép álmok...

Weisz-trafikos is egyike a boldogoknak. Ő tudja miért. Ezentúl a legjobb üzlet lesz Világoson a sorsjegy... Marosi Rudolf.

Rövid interjú az aradi közönség régi kedvencével, aki nagy ambícióval készül

A tragikus sorsu Endresz Györgyöt a siron tul is perli Szalay Emil 500 dollárért

Az óceánrepülés finanszírozója sokezer dollár kockáztatása után néhány száz dollárt követel vissza Endresztől — A per az örökösök ellen is folyik

Budapestről jelentik: Még tavaly júliusban történt, hogy az azóta tragikus véget ért Endresz György és Magyar Sándor átrepültek az Óceánt. Ugyanazon év novemberében Szalay Emil, a híres Szalay bácsi, aki sokezer dollárt áldozott a repülés előkészítésére, százdolláros differenciáért bepörölte Endresz Györgyöt, a gép pilótáját. Ugyanakkor fia, Szalay Gyula 400 dolláros keresetet indított Endresz ellen.

Mint ismeretes,

100.000 pengőért vásárolta meg a magyar állam a Justice for Hungary-t. Az összeg nagyobbik részét kapta Szalay Emil.

a többi Endreszéknek jutott. Ebből az osztózkodásból kifolyólag támadt a viszálykodás Szalay és Endresz között és ennek következménye volt a kettős kereset.

Szalay Emil azt állította, hogy a 100 dollárt Endresz György kölcsönkérte tőle még régen, mielőtt Amerikába kiutazott volna,

Több tárgyalás is volt az ügyben, amelyeknek során Endresz György előadta, hogy a 100 dollár legnagyobb részéért térképeket vásárolt, azonkívül több kábelsürgőnyt küldött Szalaynak és ezek emésztették fel a hátralévő összeget. A 400 dollárra vonatkozólag pedig azt adta elő, hogy ezért az összegért repülőgépbe való fontos műszereket vásárolt.

A per folyt, míg Endresznek májusban bekövetkezett halála meg nem akasztotta azt. Ugy látszott, a tragikus halálesettel a peres ügy elintézését nyert. Azonban nem így történt. Néhány nappal a temetés után járásbírósi tárgyalás volt Szalay kontra Endresz-ügyben.

A per most már hivatalos útján Endresz örökösai ellen folyt tovább.

Szalay és fia szeretnék békésen befejezni a ügyet és azt az ajánlatot tették, hogy a per költségei megszüntetésével szűnjön meg az egész pereskedés is. Biznak benne, hogy a szeptember 19-iki tárgyalásra nem kerül már sor.

Kivetik az árviz-pótadót!

Megjelent a meghatalmazási törvény a Monitorul Oficialban — A kivételes törvény eredeti szövege — Mit mond Botioc Elek dr. interimár-bizottsági elnök? — A város pénzügyi tanácsosának érdekes nyilatkozata a pótadó kivetéséről és az aradi háztulajdonosok akciójáról

Részletekben is lehet fizetni a pótadót

A Monitorul Oficial 212. számának első részében ma megjelent az az egyszakosos törvény, amely felhatalmazza Aradváros vezetőségét arra, hogy árviz-pótadót vehessen ki a város polgárságára. Az árviz-pótadónak jövedelméből ötmillió lejes bevételre számít a város pénzügyi osztálya, melyből egyfelől az eddigi árvízsegély-kiadásokat kívánják lefedezni, másfelől pedig sürgősen feltöltetik a belvárosi védőgátakat. Az eredeti törvény kivonatosa a következőket tartalmazza:

Törvény

Aradváros interimár-bizottságának felhatalmazására, hogy kivethesse az április hó 22-iki ülésén hozott 13.192. számú határozata alapján megállapított városi árviz-pótadót.

A törvény általános része, hivatkozással a helyi közigazgatást szabályozó törvény 432. számú artikulására, mely módosított a módosító törvény VI. paragrafusával és megjelent a Monitorul Oficial 1931. évi január hó 29-én kelt számában, valamint hivatkozással a fenti törvény 440. artikulására, felhatalmazza Aradváros interimár-bizottságát, hogy az 1932. év április hó 22-i ülésén hozott 13.192. számú határozata alapján városi pótadót vehessen ki, azzal a céllal, hogy a márciusi és áprilisi árvízvédelmi intézkedések során felmerült költségeket belőle fedezhessék, egyben fedezetet teremtsenek a megrongálódott belvárosi gátak kijavítási költségeire.

Ezt a törvényt 1932. augusztus hó 23-án szavazta meg a Kamara, 108 szavazattal egy ellenében.

Mircea Vaida Voevod Pop C. István
kamarai titkár. kamarai elnök.

A szenátus 1932. augusztus hó 26-án megszavazta 66 szavazattal, kettő ellenében.

Stefan Andreescu Romulus Geoceanu
szenátusi titkár. szenátusi alelnök.

Kibocsátjuk ezt a törvényt és elrendeljük, hogy megerősítessék az állam pecsétjével, egyben közöltessek a Monitorul Oficialban.

Ion Mihalache, CAROL
belügyminiszter

Mihai Popovici,
igazságügyminiszter.

A törvény megjelenése alkalmából Botioc Elek dr. városi interimár-bizottsági elnök ma megtette a szükséges intézkedéseket, hogy a város pénzügyi osztálya minden aradvárosi lakosra kivesse a havi rendes tisztajövedelem arányában megállapított városi árviz-pótadót. Az új adó pontos táblázatát már több ízben is közöltük. Az interimár-bizottsági elnök intézkedéseire Berzovan János városi pénzügyi osztályfőnök megtette a szükséges intézkedéseket, hogy

már október hó elsején az összes aradi köztisztviselőktől, magántisztviselőktől, nyugdíjasoktól, vállalkozóktól, szabadfoglalkozásuktól, ingatlan- és háztulajdonosoktól, iparosoktól és kereskedőktől behajthassák a szükséges ötmillió lejt.

Az Aradi Közlöny munkatársa előtt Botioc dr. interimár-bizottsági elnök a következőket jelentette ki:

— A városi árvizpótadót máris kivetjük, mert a gáterősítési munkálatok erősen sürgősek. Szeptember hó 17-ike van és még csak egy hónap áll a rendelkezésünkre a legjobb esetben, hogy a szükséges munkálatokat lebonyolíthassuk. Azt akarom, hogy a jövő tavasz már telkészülten találjon bennünket egy esetle-

ges újabb áradásra, nehogy megismétlődjenek azok az izgalmas napok és éjszék, amelyeken ez év tavaszán estünk mindnyájan keresztül.

Az ingatlantulajdonosok kívánságai

Berzovan János városi pénzügyi tanácsos adta meg ezután számunkra a szükséges felvilágosításokat az árviz-pótadó körüli bonyodalmakra vonatkozólag.

— A polgármester ur — mondotta Berzovan tanácsos — hivatalos uton eljuttatta hozzám azt az újabb beadványt, amelyet az Aradi Háztulajdonosok Szövetségének delegációja, élén dr. Albu Cornel elnök úrral, ma juttatott el a város vezetőségéhez a pótadó kivetésével kapcsolatban. A szövetség beadványa — mint az Aradi Közlöny már előzőleg is ismertette — arra szólítja fel Aradváros vezetőségét, hogy vegye revízió alá az interimár-bizottság folyó év április hó 22-én hozott 13.192. számú határozatát, amelyben táblázatosan állapítottuk meg, hogy minden egyes aradi lakos, havi tiszta jövedelme után, egyszer és mindenkorra mekkora összeget köteles fizetni. A szövetség prozódója szerint mindenkinek a globális adóalapját kellene alapul venni a városi pótadó kivetésénél és pedig a következő táblázat szerint:

Az Aradi Közlöny pontos árviz-pótadó fizetési kimutatása

A város törvénybeiktatott tervezete szerint különben a lakosság, egyes foglalkozási kategóriák szerint kell, hogy kifizesse egyszeri adóját. Napszamosok egész évre 50 lejt.

Köz- és magántisztviselők, valamint nyugdíjasok, havi tiszta jövedelmük után erre az egyélen évre:

3000 lejt	100 lejt
3000—5000	200 lejt
5000—7000	300 lejt
7000—10.000	500 lejt
10.000—15.000	1000 lejt
15.000—20.000	2000 lejt
20.000—25.000	3500 lejt
25.000—30.000	5500 lejt
30.000—40.000	7000 lejt
40.000 lejtől feljebb	10.000 lejt.

Az iparosok és kereskedők azon helyiségek bérének 2 százalékát fizetik, amelyeket elfoglalnak. A szabadfoglalkozású lakosok: így orvosok, ügyvédek, mérnökök, vállalkozók a tisztviselők számára megállapított lista szerint fizetik a pótadót, olyan havi jövedelem után, amelyet az adókivetésükkor állapított meg a pénzügyigazgatóság.

Az ingatlan- és háztulajdonosok a tüztöltő-taksájuk tizszeresét fizetik. Azok az aradi lakosok, akik egyik kategóriába sem esnek bele, ugyancsak tizszeresét fizetik a tüztöltői taksának. Nem kötelesek fizetni az árvízkarosultak, akik valamilyen hatósági listán szerepelnek, valamint azok a napszamosok, akik ledolgozzák adójukat. Ezen utóbbi esetben egy munkanapot 50 lejtben számítanak át.

Az új városi pótadó tehát az Aradi Közlöny által közölt fenti táblázat alapján kerül kivetésre: bárki megállapíthatja belőle azt az összeget, amit egyetlen egy esetben fizetni lesz köteles.

SEBES ILY

külföldi tanulmányutjáról hazakereszt, ritmikus torza és tánc tanfolyamát

október 1-én megkezd.

Jelentkezések a felvételre már folyó hó 15-étől megkezdődtek d. n. 4—6 óráig a zsidó iskola tornatermében v. Bocskay-tér. Kurzusok kis gyermekek, leányok és asszonyok részére. Speciális fogyó torna. Esti tisztviselő kurzusok. Magánórákat is vállal. — Mérsékelt árak.

1 lejtől 20.000 lejtig	2 százalékot
20.000—50.000 lejtig	3 „
50.000—100.000 lejtig	4 „
100.000—200.000 lejtig	5 „
ennél nagyobb	6 „

— Ennek a táblázatnak csupán annyi hibája van — mondotta a városi pénzügyi tanácsos — hogy

sokkal nagyobb összegekkel terhelné meg a lakosság minden egyes tagját, mint a mi eredeti tervezetünk,

melyet megszavazott a parlament. Ezenfelül pedig az adómentes házzal rendelkező háztulajdonosokat felmentené az adófizetés kötelezettsége alól. Külön figyelmet érdemel azoknak az ingatlantulajdonosoknak is az esete, akiknek ingatlanait adósságok terhelik. Amint ismeretes, az adókivetésnél az ingatlan terhelő adósságnak egy évi kamatát levonják az adóalapból. Már most ezzel az összeggel kevesebb jövedelem után kellene kivetnünk az árviz-pótadót, ami természetesen igazságtalanságot eredményezne a fix-fizetésű tisztviselőkkel és alkalmazottakkal szemben. Ezek a mi tárgyilagossá ezre vételeink a Háztulajdonosok Szövetségének beadványára, mert hiszen máskülönben az egész beadvány ma már — a törvény megjelenése után — illuzórius, ezen változtatni módunk sincsen, de éppen a lakosság érdekében nem is akartatunk.

— Ami az adó behajtásának módjait illeti — mondotta érdeklődésünkre Berzovan pénzügyi tanácsos —

igyekezni fogunk minden egyes esetben a méltányosság elveit tartani szem előtt.

Köz- és magántisztviselők, nyugdíjasok esetében nem zárkozunk el adott esetekben az elől sem, hogy a kivett összeg fizetését egy-két részletben is teljesíthesse a megadóztatott városi polgár. Az egész akció természetesen csak egyszeri alkalomra vonatkozik: aki lefizette a maga részét, attól soha többé másodszor nem kérjük a ráesett, aránylag csekély összeget.

Nyilvános elszámolást vár a város vezetésétől Arad polgársága

Aradváros polgársága bizonyára anyagi képességeihez képest a legjobb szándékkal igyekszik eleget tenni újabb közteherviselési kötelezettségének, amelynek megvan az a vizsgáló momentuma, hogy csak egyetlen egy esetben kell keresztül esni rajta. Aradváros vezetőségének viszont arról kell gondoskodnia, hogy minden egyes bani, amit az aradi adófizető polgároknak a saját szájuktól kell hogy megvonjanak, valóban a közös érdeket szolgáló célra legyen felhasználva és ne kallódhassék el különböző mellékutakon. Aradváros vezetősége bizonyára

rendszeres és nyilvános elszámolást fog adni

az összeg hova fordításáról és így Arad polgársága valóban megnyugvással veheti tudomásul, hogy anyagi áldozatkészségét, amely ma újabb erőmegfeszítést igényel, nem hiába hozza meg. (—ab.)

GLORIA-MOZGO UJARAD!

Szeptember 17—18 és 19-én: Szenzációs sláger!

BÉCS A WALCEREK PARADICSOMA.

Gretl Theimer, Charlotte Susa, Verebes Ernő, Szőke Szakáll, Paul Hörbiger.

Előadások kezdete:

Szombaton este 9 órakor.
Vasárnap 8—5—7—9 órakor.
Hétfőn 5—7—9 órakor.

Az aradi közönséget Lei 28 as moziig ellenében az autobusz dímentesen szállítja oda és vissza. — Mozijegyek az autobuszban is válthatók! Utolsó autobusz vissza este 11 órakor!

HIREK

Felhívás

Az Országos Magyar Párt aradi tagozatának elnöksége értesíti Aradváros magyar polgárságát, hogy a választók lajstromának kilgázítására a lehelőség ismét megnyílt, amennyiben a városhoz érkezett miniszteri rendelet azoknak a jogosultaknak, akik ezt f. évi szeptember hó 20-ig kérik, a felvételüket a választói lajstromba beírni elrendelte.

Eznek következtében felhívja mindazokat, akik választói jogosultsággal bírnak, hogy a felvételük végett a városháza 95-ös számú szobájában jelentkezzenek. Akik már kiváltották az új arcképes igazolványukat, azok ezen igazolvánnyal jelentkezzenek csupán, egyéb okmányra szükség nincsen. Akik pedig be vannak jegyezve az illetőségi lajstromba, de az új arcképes igazolványukat nem váltották ki, azok az állampolgársági és a régi személyazonossági igazolványt vigyék el magukkal.

Egyidejűleg azokat is felhívja, akik az arcképes igazolványukat nem váltották ki, hogy annak megszerzése iránt fényképpel, régi személyazonossági igazolvánnyal, az állampolgársági igazolvánnyal jelentkezzenek a városházán, mert a jövőben ez az igazolvány szolgál a szavazati jog gyakorlására is. Ez azokra az egyénekre vonatkozik, akik az illetőségi lajstromba már fel vannak véve és csak az igazolványt nem váltották ki.

ELNÖKSÉG.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Az időjárás változására egvelőre nincs kilátás.

CENTRAL MOZGÓ: A PLÉHKANCELLÁR. MARK TWAIN egy humors regényének német nyelvű filmváltozata. Főszereplők: WILL ROGERS és MYRNA LOY.

SELECT MOZGÓ: AZ ELBUKOTT MADONNA. Főszerepben: DOLORES COSTELLO.

Előadások: 5. fél 8 és fél 10 órakor.

SELECT MOZGÓ-ban délután 3-kor 3 lejes helyárakkal: IL EST CHARMANT. (Egy kedves csirketogó).

— **A prefektus Bucurestibe utazik.** Lázár Agoston dr. megyei prefektus hétfőn délután Bucurestibe utazik. A megyei prefektus a belügyminiszteriumban egy értekezleten vesz részt, amelyet a belügyminiszter a közlegő községi választásokkal kapcsolatban hívott össze. Távollétében ügykört Popu M. János dr. alispán fogja ellátni.

— **Megtartják a községi választásokat.** Bucurestiből jelentik: A szenátus is megszavazta a közigazgatási törvényt, melynek alapján a községi választásokat rövidesen kiírják.

— **Román pilóták rendkívüli repülőszerecsétlensége.** Bucurestiből jelentik: Egy katonai repülőgépet Carmen Sylvia fürdő közelében súlyos szerencsétlenség ért. Stefanescu főhadnagy és Constantinescu hadnagy a reggeli órákban startoltak repülőgépeikön Tekirghiolból, amikor a fürdőhely közelébe értek, le akarták szállni. Nagyon alacsony magasságban vették észre, hogy ökörcsorda akadályozza a sima leszállást azon a helyen, ahol tervbe vették, így a kormánytól a kormánytól odébb fordította a kormányt. Földet is értek, azonban az erős elfordulás folytán a gép a földbe furódott, összetört és a pilóták súlyosan megsebesültek.

Tátray Kornélia

hangverseny-énekesnő, okleveles ónoktanár az énektanítást, korrepetálás, akadémiaira való előkészítést méltányos árak mellett szeptemberben megkezd.

Legtökéletesebb hangképzés.

Értekezés: lakásán Culea Bananului (volt Asztalos Sándor uca) 1. 70.9

— **Felmentették Toldy bírót.** Budapestről jelentik: A budapesti bünetőtörvényszék ma hozott ítéletet Toldy Zoltán bíró és társainak vesztegetési perében. A bíróság úgy Toldy Zoltánt, mint társait bizonyítékok hiányában felmentette.

— **Hétfőn helyezik üzembe az új uccai ivó-lámpákat.** Az aradi villanygyár befejezte az új uccai ivó-lámpák felállítását végig a Sugárút két oldalán, a Szabadság-téren és a városháza előtti téren. A villanygők felszerelését szombatra fejezik be, úgy, hogy hétfőn este egyszerre új fényár fogja elborítani Arad főútvonalának hosszú sorát. Butoiescu villanygyári vezető-főmérnök kijelentése szerint — aki maga személyesen vezette mindvégig a munkálatokat — hétfő estétől kezdődőleg máris számúzik a hagyományos sötétséget Arad főuccájáról és világvárosi fényben uszva ragyognak fel majd a Sugárút két oldalán a házak és az üzletek.

Kérjük Önt,

az itteni fiókunkban ma, egy csésze kiváló **Meinl Maltinkakao**at megízlelni.

MEINL GYULA

Kávés- és teabehozatall r. t.
Arad, Bul. Reg. Maria 22.

— **Házasság.** Orosz Iduska és Papp Béni ma, 17-én délbén 12 órakor tartják esküvőjüket a Minorita-templomban.

— **Halálos ítélet Németországban.** Beuthenből jelentik: A beutheni esküdtszék Springer mezőbirt, aki egy asszonyt strichmines csokoládéval mérgezett, halálra ítélte. Springer tettét azért követte el, mert meg akart szabadulni a tartásdíj fizetésétől. Az ítélet, arra való tekintettel, hogy a büntetés rendkívüli intézkedések életbeléptetése után történt, jogerős és azt 24 órán belül végrehajtják, ha közben nem él jogával a kegyelmi tanács.

Reklám!

Egy newyorki könyvkereskedés kirakataiban csupa biblia látható. Hatalmas plakát van a bibliák között ezzel a szöveggel:

— **Az ördög megpukkad düheben, hogy milyen olcsón áruljuk a bibliát.**

— **Megirtam Abbáziába a feleségemnek, hogy minden férfit lelővök, akivel törtélni kezd.**

— **És mit válaszolt?**

— **Azt, hogy hozzák magammal egy géptegyvert...**

— **Meg akarta vesztegetni a rendőrt.** Az aradi rendőrségre ma előállították Weisz Arthurt, aki ellen az a gyanu merült fel, hogy a piacon Szőke Péterné temesmegyei asszonytól 800 lejt lopott el. Előállításában közben Weisz kétszáz lejjel meg akarta vesztegetni az őt kísérő rendőrt, aki azonban a pénzt nem fogadta el és a megvesztegetési kísérletről jelentést tett a hűnygi osztályon, amely most ezért is megindította Weisz Arthur ellen az eljárást.

— **Amikor arszine lakó, szürkessárga és tekintete bágyadt, amikor szomorú, nyomott hangulat és nehéz álmok gyötrik, amikor epepangás, gyomorfájás, felfúvódás és fejnnyomás kinöztök, olyankor tanácsos néhány napon át reggel éhgyomorra 1—1 pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Az orvosok azért rendelik a Ferenc József vizet oly gyakran, mert ez sok esetben a rosszszullét okát gyorsan megszünteti és az egész szervezetet felfrissíti. A Ferenc József keserűvizet gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.**

— **Vakmerő betörők Aradon.** Ma éjszaka ismét vakmerő módon végrehajtott betörést követtek el Aradon. A betörők a kerítésen át jutottak az udvarra, ahonnan az ablakon keresztül másztak be Löwy Béla Asztalos Sándor-uccai szabóműhelyébe. Innen ötszáz lejt és különböző ruhaneműket vittek el, majd pedig feltörték az ugyanabban a házban levő Bleyer-tele traktár udvar felőli ablakának rácsait és a traktár helyiségébe behatolva, onnan 150 lejt készpénzt és közel ötszáz lejt értékű árut vittek el. A rendőrség a kettős betörés ügyében teljes apparátussal bevezette a nyomozást.

Bucuresti-i bizottság ellenőrzi a hátralékos rádióelőfizetőket Aradon

A ki nem fizetett díjak fejében foglalnak, vagy a készüléket kobozzák el.

Az aradi postafőnökség rádió-osztályán ma nagy sürgés-forgás volt tapasztalható. A tisztviselők rendkívül el voltak foglalva — még pedig annak a tekintélyes névsornak összehajlításával, amely a hátralékos előfizetőket tünteti fel azon összeggel együtt, amellyel a rádiótársaságnak tartoznak. Dacára annak, hogy ez év elejétől kezdve a legszigorúbb inkasszállás folyik a rádió-előfizetési díjakra vonatkozólag és dacára a rádió-társaság többszöri elélyeshangu, sürgető rendeletének, a mai rendkívül nehéz gazdasági viszonyokra, jellemző, hogy az előfizetők nagyrésze még mindig hátralékban van, amely nagy összegeket képvisel.

Ma váratlanul megérkezett Aradra a bucuresti-i vezérigazgatóság részéről kiküldött bizottság, amely az előfizetők ellenőrzését végzi országsszerte. A bizottság Munteanu vezérigazgatóból és Mateescu rendőrtisztből, a bucuresti-i rendőrség kiküldötteiből áll, akik az aradi rendőrség, valamint az ügyészség egy-egy tisztviselőjével járják ma házról-házra és a késedelmes előfizetőknel foglalásokat, sőt a rádiókészülékek elkobzását eszközözték. A bizottság még néhány napig Aradon marad és sorra veszi a rádiótársaság valamennyi előfizetőjét, hogy a hátralékban levő összegeket minden körülmények között behajtsa.

— **Megint baj van a színházi toronyórával.** Számos reklamáció érkezett Aradváros vezetőségéhez amiatt, hogy a Városi Színházépületen elhelyezett óra már napok óta megállott és azóta senki sem intézkedett, hogy azt megindítsák. Kihívósen a Szabadság-terri lakosok és kereskedők sérelmezték az óra egyre később megindítását, mert a jelenlegi helyzet többször kellemetlen félreértésekre adott okot. A reklamációk következtében Aradváros vezetősége intézkedett, hogy a város mérnöki hivatala megfelelő szakembert küldjön ki mifelé, amely meg fogja vizsgálni, hogy mi a baja és intézkedni fog, hogy a baj kiküszöböltessék és az órákat indítsák meg mifelé.

— **Titokzatos eltűnés a Fekete-tengeren.** Bucurestiből jelentik: A Constanzából tegnap elindult „Light” nevű angol hajó kapitányát halálos szerencsétlenség érte. A hajó viharba került és a reggeli órákban azt vették észre, hogy a kapitány nincs a parancsnoki hidon. Valószínűleg egy erőteljes hullám lesodorta onnan. Holttestét nem látták meg.

— **Vasuti kedvezmény a — vasutasoknak.** Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatósága megengedte, hogy a vasuti alkalmazottak november 15-ig 65 százalékos kedvezménnyel szállíthatják fa-szükségleteiket a CFR vonalain.

— **Sírköavatas.** Néhai Eichenner Vilmos sír-emlékének felavatása vasárnap, 18-án d. e. fél 11 órakor lesz az aradi zsidó temetőben.

— **A Credo választmányi ülést tart vasárnap.** Az őrsi idény beálltával a különböző lóteknony és társadalmi egyesületek ismét felveszik működésük fonatát. Az aradi „Credo” egyesület egyházi elnöke: dr. Lakatos Ottó az Aradi Közlöny utján hívja fel az egyesület választmányát, valamint a csoportvezetőket, hogy vasárnap délelőtt 11 órakor választmányi ülésre az aradi plébániahivatalban megjelenni sziveskedjenek. A választmányi ülés tárgya az új egyesületi év programjának megbeszélése.

— **Meggyilkolta anyját és mostohaapját.** Budapestről jelentik: Megdöbbentő kettős gyilkosság történt ma a magyarországi Vasfarkasfalván. Arnhold János 29 éves gazdálkodó már hosszabb ideje rossz viszonyban élt édesanyjával, a falu születésnőjével, aki az utóbbi időben ismételten elutasította fiának pénzkéréseit. Ma délután anya és fia között ismét szóváltás keletkezett, amelyek hevében Arnhold János kést rántott és édesanyját szíven szúrta. A civakodásra belépett a szobába Arnhold mostohaapja, a 82 éves Gogor József is, a fiatal ember azonban őt is megtámadta és késszel kétszer nyakbaszurta. Ugy az idős asszony, mint Gogor József rövid időn belül kiszervekedett. A kettős gyilkosság elkövetése után Arnhold János önként jelentkezett a csendőrségen.

Zsidó ifjusági táncestély ma este 10 órakor a Kioszkban.

8 tagú jazz-zenekar. » Kitünő büffé.

Elhullott állatok husát akarták eladni az aradi piacon

A rendőrség letartóztatta a két pécskai árust

Szenzációs fogást csináltak ma délelőtt az aradvárosi piaci hatóság közegei. Fekünt ugyanis a piacon két ember, akik rendkívül olcsó áron kínáltak hájat és szalonnát eladásra. Az alkalmi árusokra figyelmessé lett Matia Gheorghe piaci rendőr is, aki hosszabb megfigyelés után hirtelen igazolásra szólította fel a meglepett embereket. Az igazoltatás aztán váratlan meglepetéseket hozott.

Az igazolásra felszólított embereknél talált igazolványok szerint Muzsikás Péter pécskai cigány és Kovács János ugyancsak pécskai lakos, minden taksa-megváltás nélkül akartak árulni a piacon. Az árujuk tüzetesebb vizsgálatánál kiderült, hogy az eladásra kínált disznóháj és szalonna hullott állatok husából val. Minden valószínűség szerint elhullott, beteg sertésekhez jutottak valahol hozzá s mivel Pécskán nem merték az elhullott állatok zsir-áruját értékesíteni, a kora-hajnali órákban Aradra gyalogoltak be, utközben vásáros szekerekre kapaszkodva fel.

A leleplezés nyomán azonnal őrizetbe vették az elvetemedett embereket, akiket a rendőrkvészturára kísérték. Egyben azonban Aradváros egészségügyi hatóságai fejenként 5-5000 lejes pénzbírságot vetettek ki rájuk, a mit valószínűleg le fognak ülni, mivel semmi pénzüik nincsen. A rendőrség egyébként általános vizsgálatra kérte fel a pécskai csendőrséget, mert valószínűnek látszik, hogy a hullott állatok forgalombahozói nincsenek egyedül és nem első esetben fordult elő, hogy elhullott állatokat így akartak értékesíteni az aradi piacon. A nyomozás nagy apparátussal megindult.

— **Magyarországi képviselő aradi autóturája.** Ma este elegáns, Bp. jeizésű Buick-autó állott meg a Fehér Kereszt-szálloda előtt. A feltűnő eleganciájú magyarországi autót csakhamar hatalmas tömeg vette körül és kíváncsian találgatták, hogy vajjon ki érkezett vele. Az autó tulajdonosa Kozma Jenő magyar országgyűlési képviselő, aki családjával együtt beutazza Erdélyt. A magyarországi politikusi feleségével és leányával Nagyszeben felől érkezett és Aradról Budapest felé folytatja útját.

— **Tovább folyik a vizsgálat a sertéscsempészés ügyében.** Cristea Tibor kerületi állategészségügyi vezérfelügyelő hétfőn Aradra érkezik, hogy tovább folytassa azt a nagyarányú vizsgálatot, amelyet a megye vezetősége a pécskai beteg sertéscsempészéssel kapcsolatban folytat. Értesüléseink szerint az állategészségügyi vezérfelügyelő Popu M. János alipán társaságában hétfőn délután Pécskára, Szemlakra és Nagylakra fog kiszállani, hogy további kihallgatásokat eszközöljön.

— **Az ötmillió prémium világsi nyertesinek fényképe az Aradi Közlöny fiókkidőhivatalának kiraktatában (Minorita-templommal szemben) holnap, szombaton reggeltől kezdve megtekinthető.**

— **Megalakult Aradon a Katolikus Munkássegylet.** Emlékezetes a Katolikus Munkássegylet botrányos fináléjú munkásgyűlése, amelyen a Minorita Rendházban rendbontó elemek verekedést provokáltak. Több letartóztatás is történt, a letartóztatottakat azonban később szabadon bocsájtották. A Katolikus Munkássegylet ma este 9 órai kezdettel ismét alakulógyűlésre ült össze, ezuttal a Horváth-féle vendéglőben. A gyűlésen megjelentek a temesvári Katolikus Munkássegylet vezetői: Páter László és Csendes János titkár. A gyűlés határozatot hozott, amelynek értelmében memorandummal fordulnak a sajtóhoz, valamint az egyházhoz, a hatóságokhoz és a nagyközönséghez az egyesület támogatásáért és kimondották, hogy az egyesület célja a szociális nyomor enyhítése. Fzután megalakult az aradi vezetőség: Miklós József elnök, Béla János titkár, Dobra Miklós jegyző, Hegedüs Gyula pénztáros, Ballai József és Reiner János ellenőrök személyében.

Az Uj-Mikalakai vashiddal akarják pótolni a viaduktot

A Mosóczy-telepiek küldöttsége az interimáraink előtt. A CFR-től függ a terv megvalósítása

A Mosóczy-telep lakosságának ma egy impozáns számú küldöttsége jelent meg Botloc Elek dr. városi interimár-bizottsági elnök hivatalában. A Mosóczy-telep lakói ugyanazokat a panaszokat tették szóvá a város vezetője előtt, amelyekről részletes cikksorozatot hozott az *Aradi Közlöny*, a közvélemény színe elé vive az egész nagy és súlyos, megoldásra váró közügyet.

A Mosóczy-telep lakosságának küldöttségét Botloc Elek dr. figyelemmel hallgatta meg, majd kifejtette előttük, hogy Aradváros vezetősége minden tőle telhetőt elkövet, hogy mielőbb orvosolja a viadukt tengeri kigyóvá növekedett ügyét. Kijelentette a küldöttségnek, hogy a város újabb memorandumát máris eljuttatták Bucurestibe. Pop C. István kamarai elnök, aradi képviselőhöz, aki megfelelő lépéseket ígért annak érdekében, hogy a Mosóczy-telepi lakosságot mentesíthessék annak a kény-

szer-kerülőnek a kellemetlenségeitől, amelyre a szétszedett viadukt kárhóztatja őket. Annak a reményének adott kifejezést, hogy igen rövid időn belül máris megépíthetik legalább azt az ideiglenes gyalogjárót, amely az iskolába járó gyermekeknek lehetővé fogja tenni, hogy iskoláikat rendszeresen látogathassák.

Egyébként a viadukt problémájával kapcsolatosan egy érdekes tervet ajánlottak Aradváros vezetőségének figyelmébe. Felhívták az illetékes körök figyelmét arra a vashidra, amely Uj-Mikalakát köti össze a vasúti főúthoz környékével. Ezt a hidat kevés fáradsággal és főleg költséggel igen könnyen fel lehetne állítani a viadukt mellett, ha sikerülne megnyerni hozzá a CFR. vezetőségének hozzájárulását. A város mérnöki hivatala ezt a tervet is fontolórra vette, valamint értesüléseink szerint meg fogja tenni a kellő hivatalos lépéseket a CFR-nél is annak érdekében, hogy véleményét kikérjék a terv megvalósítására vonatkozólag.

— **Német újságírók Aradon.** Budapestről jelentik: Kusch Jenő német publicista és Frauentnech Mária német újságíró Budapesten tartózkodik. Mindketten német lapok megbízásából járják be a világot és utjukról könyvet adnak ki. A két német újságíró távolabbi célja Japán, míg szombaton Erdély felé folytatják utjukat.

— **Karikás Frigyes kommunista-vezér nem kerül statáriális bíróság elé.** Budapestről jelentik: Karikás Frigyes, a néhány hónappal ezelőtt letartóztatott kommunista vezér ügyében kitűzték a főtárgyalást. Karikás Frigyes október 24-én kerül a bíróság elé, ügyét azonban nem a gyorsított tanács, hanem a rendes bíróság fogja tárgyalni.

— **Felhívjuk tagozatunk tagjai figyelmét,** hogy szezonnyitó táncdelutánunkat folyó hó 18-án, vasárnap rendezzük meg a Magyar Otthonban. A táncdelutánon tagjaink t. hozzátartozóit is szívesen látjuk. A tánc után este 9 órakor önképzőkör. Elnökség.

— **Fogalt hóhécherre varázsolja és dezinficiálja a Mtra fogcsem.** Egy tubus 15 lej, Földes gyógyszerár Arad.

— **Ujabb letartóztatások a temesvári rablógyilkosság ügyében.** Temesvárról jelentik: Az Area sertéshizlaldában történt rablógyilkosság ügyében a rendőrség a mai napon újabb letartóztatásokat eszközölt. Letartóztatásba helyezte a kegyetlenül meggyilkolt kisleány nagyapját és másik nagybátyját is, úgy, hogy most már a Cradigati-család minden férfi tagja letartóztatásban van.

— **Dr. Duschnitz hazaérkezett.**

— **Az első színházi este.** „A szakadatlan nagy színjátékban verődve, jól esik nézni a többi apró színjátékot, amelyek mind a nagy, örök drámából fakadnak, amelyeket fürge fantáziák és színes aktorok varázsolnak élénk. Az élet játékművét adják a talentum kábulatában, hogy felejtjük az életet. Felejteni akarjuk a valóságot. Sírnunk és nevetni akarunk, de nem a tulajdon örömtől és a tulajdon bánatunktól. A másétól, a játék örömtől és bánatától. Ezért köszöntjük örömmel a nyíló színházakat.” Ezekkel a szavakkal vezeti be elmés és tartalmas cikkét az első színházi estéről Ebeczy György, az Uj Idők mai számában. Herczeg Ferenc szépirodalmi hetilapjának gazdag tartalmából kiemeljük még Kosáryné Réz Lola és Harsányi Zsolt új regényeinek folytatásait. Megemlítjük még az időszerű és művészi fényképeket, az öletes fejleceket és tartalmas rovatokat: A szerkesztő üzenetei, Kertész, Gasztronómia, Szépségápolás, Kézimunka, Divat, Rejtvény. Az Uj Idők kiadóhivatala Budapest, VI. Andrassy-ut 16. bárkinék küld díjjalan mutatványszámot. Az Uj Idők előfizetési díja egy negyedévre 260 lej.

Politikai gyilkosság Aradmegyében

Ellenfelei gyilkolták meg Bud Pavel tauti gazdálkodót.

Titokzatos gyilkosságot fedeztek fel az aradmgyei Taut község közelében. Bud Pavel tauti gazdálkodó vasárnap nyomtalanul eltűnt a községből. Hozzá tartozói fellármázták a csendőrséget, azonban minden nyomozás eredménytelennek bizonyult. Kedden azután megtalálták a Taut melletti erdőben elrejtve, Bud Pavel holtestét, amelyen megállapítható volt, hogy a szerencsétlen ember gyilkosság áldozata lett.

A titokzatos gyilkosság ügyében a csendőrség tegnap este négy gyanúsítottat tartóztatta le. Mind a négy: Fizedean Péter, Rafila János, Kovács György és Noldea Todor a meggyilkolt politikai ellenfelei voltak és ebből kifolyólag erős gyűlölet uralkodott közöttük. Ma délelőtt az aradi ügyészségre szállították a tauti gyilkosság gyanúsítottjait, akiket Vulpe főügyész letartóztatási indítvánnyal küldött át Topciu vizsgálóbíróhoz. A vizsgálóbíró kihallgatta a négy parasztgazdát, azonban mindannyian tagadták, hogy bármilyen közük lenne Bud meggyilkolásához. A vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba helyezte őket.

— **Orvosi hír.** Dr. Werner Sándor urológus és bőrgyógyász újból rendel Str. Alexandri (Salacz-ucca) 11. sz. alatt.

— **A ségai munkástelep ünnepe.** Szép és bensőséges ünnep színhelye lesz a ségai munkástelep. Folyó hó 17-én este 8 órakor a piata Voda Caragie 8. szám alatt ünnepli a lakosság társasvacsorával a ségai telep fennállásának 25-ik évfordulóját. A rendezőség az ünnepiesen kívül nagy figyelemmel gondoskodott arról is, hogy a vacsora után ének- és zenekar szórazkossza a közönséget.

— **Zilahy Lajos: A lélek kiábrósítása.** Elindul egy kis vidéki városból, ahol az ősi ház és ősi birtok felett egy szomorú napon megperdül a dob. Követ tör Budapesten, liftet kezel New-Yorkban, bért számol New-Jerseyben, egy mozirendező titkára Hollywoodban, végül sok viszontagság és hányódás után Honoluluban ér révbe. Ezt a különös sorsot, egy magyar fiatal ember életét írta meg Zilahy Lajos új regényében. A bőséges események pergő sorozatán, a felvillanó és eltűnő tájak és városok ködképen túl azonban egy állandó, mély hang bug felénk: az ó-hazától való elszakadás fájdalomának hangja. A kitűnő regény az Atheneum kiadásában jelent meg: a népszerű 68 lejes regények sorozatában. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincsen: Lepagenál, Cluj-Kolozsvár. Kérje a teljes sorozat jegyzékét.

MA, szombat este
a BELES-féle

AZUGA-vendéglőben disznótoros vacsora, turós rétes Lei 20.
Szives pártfogást kér:
ösv. BELESNÉ

SPORT KÖZLÖNY

Nagyfontosságú mérkőzések a vasárnapi műsoron

Két veretlen csapat méri össze erejét az elsőségért ---
Az Olimpia-PTT megerősített együttesel veszi fel a küzdelmet a Soiml ellen

Vasárnap érdekes és nagyfontosságú mérkőzések szerepelnek Arad műsorán. Az idei bajnoki szezon legkiemelkedőbb mérkőzéseire kerül sor és úgy a Gloria-, mint az AAC-pályának kijut a nagy mérkőzésekből. A Gloria-CFR pályáján a két veretlen együttes fog megküzdeni és a mérkőzés győztese birtokába veszi az első helyet. Az Unirea—ATE-mérkőzés elé nagy érdeklődéssel tekint a város sportközönsége és bizonyos, hogy érdekes küzdelemre van kilátás. A nagy mérkőzés előtt az AAC méri össze erejét a Hakoah-val. A meccs favoritja a sárga-fehér együttes, de a Hakoah nagy formára futott fel és így az összecsapás inkább az eldöntetlen felé hajlik. A Gloria ket-

tős programját nagy érdeklődés előzi meg, de ugyancsak hatalmas az érdeklődés az AAC-telepi kettős meccsek iránt is. Az AAC-pályán a nagy tudású és jó játékerőt képviselő szimpatikus Olimpia-PTT veszi fel a küzdelmet a Soimivel. Az Olimpia érdekes új összeállításban veszi fel a küzdelmet és ez, valamint a csapat közismert lelkes és lendületes játéka révén valószínűleg látszik győzelmük. Az itteni második mérkőzés szereplői a Transylvania és a Tricolor. Goicea Jonel együttese, a Transylvania felfelé ivelő formát mutat és így valószínű a Tricolor elleni győzelme. A mérkőzésekről holnap bővebben közlünk, ugyancsak a legközelebbi lapszámunkban adunk helyet a bíródelégálásoknak is.

Az egyesületek új vezetőségét választották a disztrikt élére

Az FRFA aradi alkerületének tisztújító közgyűlésén az összes aradi egyesületek képviseltették magukat és így népes résztvevők jelenléte mellett zajlott le az ülés. Ferdinand György titkári beszámolója után került sor a pénztári, majd az ellenőri jelentésre, utána egy ötös kandidáló-bizottság kijelölte a hivatalos listát. A lista beterjesztése után került sor a választásra, amelynek eredménye a következő: Elnök: Miclea Sever dr. Tagok: Ferdinand György, Salamon I. Béla dr., Teodorescu György kapitány és Pricha László. A tagok közül a liga jelöli ki a titkárt és valószínű, hogy a Temesváron működő Nyugati Liga Ferdinand Györgynek ad titkári megbízatást. A tagok közül homo novusok Salamon dr. és Pricha, akik azonban csak a disztriktben új emberek, de mind a ketten hosszú idők óta foglalkoznak a sporttal. A megválasztás után Teodorescu kapitány bejelentette, hogy lemond tisztségéről, ami sajnálatos volna, mert Teodorescu kapitányban Arad sportközönsége feltétlen objektív sportembert ismert meg, aki a működésével sok hívet szerzett magának. Érdekes megemlíteni, hogy Arad legnagyobb egyesülete, az AMTE, képviselő nélkül maradt, holott — nagyon helyesen — delegátusa eddig mindenkor résztvett a disztrikt belügyeinek vezetésében. A további tisztségek: Póttagok: Goicea Jonel, Hacker István és Stefanescu János. Ellenőrök: Varga, Gebauer és Avarffy. Póttellenőrök: Balajthy és Pománz.

Jó erők küzdelme a diák-tennisz-versenyen

Az AKE-pálya érdekes küzdelmek színhelye volt, itt rendezte Dabici Imrich tanár, a kiváló pedagógus a két év előtt már nagy sikert aratott diák tenniszversenyt. A diákok nagy tudásról tettek tanubizonyosságot és az egyes küzdelmek igen nívósak voltak. A verseny megrendezéséért dicséret illeti Dabici tanárt, aki az összefogó erő a tenniszező diákok között. A verseny végeredménye:

Singli alsósok részére: 1. Gitta Ferenc, 2. Nichi Virgil, 3. Vitos és Pascut. A döntő eredménye: 6:4, 8:6.

Singli felsősök részére: 1. Gitta Sándor, 2. Fábris, 3. Buchwald és Holländer. A döntő eredménye: 4:6, 6:1, 6:2.

Páros küzdelem: 1. Buchwald, Holländer, 2. Gitta Sándor, Gitta Ferenc, 3. Rosenfeld, Hess és Fábris, Papp. A döntő eredménye: 6:4, 6:2.

A verseny után Dabici tanár nyújtotta át a győzteseknek a díjakat.

Szombaton BT-közgyűlés lesz Aradon

Szombaton este a Gloria-CFR. pályán lévő helyiségében tartja a B. T. ezévi tisztújító közgyűlést. A közgyűlés elé nagy érdeklődéssel tekint Arad futballtársadalma, mert nem közbűs a futballisták és a futballmérkőzések közönsége előtt, hogy a B. T. irányítását kik vezeti. Arad az ország egyik legnépesebb tagozata és aránylagosan itt van a legtöbb jó futballbíró. A nívó fentartását a mostani vezetőségnek köszönhetjük, de a vezérek közül is ki kell emelnünk Bozgan György elnököt, aki szívügyének tekinti tisztségét és minden ténykedésével oda hat, hogy a közönség meg legyen elégedve a mérkőzéseket vezető bírákkal. Valószínűleg látszik, hogy módosítás nélkül ismét a régi, kipróbált vezetőséget választják meg és ha ez így történik, akkor a bírák testülete továbbra is hasznos munkát fog végezni.

O Uj ügyvezető elnöke van az Egyetértésnek. A Mosóczy-telepi igyekvő egyesületében változás állott be, ugyanis Pricha László, a klub közszeretben álló ügyvezető elnöke a disztriktben vállalt tisztsége miatt lemondott és így dr. Feldmann vette át Pricha örökét.

O Bali már igazolható. Bali János, a Gloria CFR csatára távozott nagy tudású játékos, tekintettel, hogy már egy éve tartózkodik Magyarországon, igazolhatóvá vált és így jelenlegi egyesülete, az országos amatőr-bajnok Bohn SC nagyon megerősödik vele.

O A magyar csapat a legjobb.. Az indus gyephokkizok — mint ismeretes — 5:0 arányban győztek Budapesten. A mérkőzés után A. M. Haymen a vendégegyüttes elnöke ropant hízegő kritikát mondott a magyar csapatról.

O Uj összeállításban játszik Brassóban az AMTE. Az aradi munkáseggyüttes vasárnap Brassóban, az ottani Brasovia ellen veszi fel a küzdelmet, amely a Nemzeti Bajnokságért fog lefolyni. Az AMTE a következő összeállításban veszi fel a küzdelmet: Szabó Kornél—Gömöri, Csajka—Lingurar, Braun, Tóth—Pomacsek, Magold, Vasvári, Dvorzsák, Walter. Meglepetést keltett a veterán Vasvári csatasorba állítása. Tyukodi helyét Szabó veszi át, míg Steinert a nagy formában lévő Tóth váltja le. A mérkőzés bírása a bucaresti-i Xifandó lesz.

O Felfüggesztették Karlovița versenyzési jogát. Karlovița versenyzési jogát a MLSZ felfüggesztette, mert a kiváló atléta, aki egyben hírlapíró is, több támadó cikket írt a szövetségről.

Azonnal feloszlatták a törvények ellen vétő vadásztársaságokat

A minisztérium nagyleletőségű rendeletei, amelyek a vadászatra vonatkoznak.

A földművelésügyi minisztérium az elmúlt napokban több olyan rendeletet adott ki, amely — a vadászszézon közeledtét tekintve — közérlelre érinti mindazokat, akik a vadászatot tekintik egyik legkedveltebb őszi és téli szórakozásuknak. A rendeletek már meg is jelentek a Monitorul Oficialban és így már életbe is léptek. A földművelésügyi minisztérium 2659. számú rendelete általában megtiltja az agárral való vadászatot és ennek a rendeletnek szigorú betartására különösen az állami vadászterületeken kötelezi a vadászokat. Kivételt képez a róka vadászat, melynek alkalmával mindazok, akik engedéllyel rendelkeznek, a vadászatot agarakkal folytathatják. A 3047. számú rendelet értelmében az összes államilag felhatalmazott örök és vadásztársaságok által elfogott vadorzóktól elkobzott zsákmányokat nyilvános árverésen adják el és a befolyó összeget a minisztérium javára befizetik. Tilos a szárnyas vadak fészkeinek háborgatása és a tojások ellopása. Az ez ellen vétőket háromezer lejrel büntetik.

Az 5253. számú rendelet értelmében tilos a gazdáknak a mezei munkára magukkal kutyákat vinni, a pásztoroknak pedig kutyáikat kolonccal kell ellátniok. Aki ez ellen vét, azt 200—300 lej pénzbüntetéssel sújtják. Megtiltja a minisztérium azt is, hogy bárki is aurokkal fogjon vadakat. Az ez ellen vétőkre háromezer lej pénzbírságot vetnek ki. A 46.453. számú rendelet arról intézkedik, hogy a vadásztársaságok miként is ismerhetők el, míg egy másik rendelet azt tudatja, hogy a fogolyvadászatot az egész országban szeptember 1-től december 1-ig szabaddá tették. A minisztérium egyben kilátásba helyezte a vadászati szezon kiterjesztését, abban az esetben, ha az illetékes vadászati felügyelő ezt jónak látja és ajánlja. A 13.898. számú rendelet értelmében a nyulvadászat október 1-től veszi kezdetét. A nyulak leszből való vadászata tilos.

A 888. számú rendelet arra kötelezi a vadásztársaságokat, hogy alapszabályaik utolsó pontjaként illesszék be utólag azt a klauzult, hogy abban az esetben, ha a társaság vétett valamely minisztériumi intézkedés ellen, vagy nem tartotta be a vadászatra vonatkozó törvények rendelkezéseit, akkor a Consiliul Permanent de Vanatoare által azonnal feloszlatható. Ezzel a minisztérium úgy látszik, hogy meg akarja könnyíteni a vadásztársaságok feloszlási eljárását. A 4546. számú rendelet értelmében a Consiliul Permanent de Vanatoare megtiltja, hogy a vadásztársaságok által felvett vadőrök a társaság tagjai sorából rekrutálódjanak. Ezeket a vadőröket külön szerződéssel kell alkalmazni és rendszeres havi fizetést kell részükre kiutalni. A 2448-as rendelet így intézkedik, hogy minden vadásztársaság köteles évente április elsejéig kimutatást küldeni a minisztériumba arról, hogy a szezon folyamán a társaság tagjai milyen vadból mennyit lőttek, hogy a vadászaton hányan vettek részt és hogy a vadászat hol folyt le.

O Ujpesten fedett uszoda épül. Ujpest város tanácsa diszülést tartott, amelynek egyetlen pontja az upesti olimpiakonok ünneplése volt. Semsey polgármester beszédére Németh János válaszolt. Az ülés után a polgármester kijelentette, hogy Ujpest városa rövidesen megkezdje a fedett uszoda építését, így a budapesti és a most épülő debreceni fedettuszodák mellett ez lesz a harmadik fedett uszoda Magyarországon.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Uj külföldi ajánlatok

Egy német konzern érdekes árucsereterve a kormány előtt —
Német-román magán-clearing-intézményt létesítenek

Közeledés Románia és Németország között

A mai kereskedelmi és főleg deviza-viszonyokra jellemző az ajánlat, amelyet egy németországi konzern tett annak érdekében, hogy a Németország és Románia közötti kereskedelmi kapcsolatokat kibővítsék. A német-román preferenciális szerződést tudvalegőleg nem lehetett életbeléptetni, a jelenlegi ideiglenes egyezmény pedig nem ad módot lényegesebb kereskedelmi kapcsolatok megteremtésére. Ennek a helyzetnek mindkét ország kárát látja és a két ország közti forgalom a minimumra redukálódott.

Egy német konzern most a berlini román követség útján ajánlatot tett, amely

a Németországba irányuló romániai export fellendítését célozza.

A német konzern az ajánlat értelmében átvenné mindazokat a külföldi valutában lévő adósságokat, amelyekkel nagy romániai vállalatok németországi cégeknek tartoznak és amelyeket az itteni devizakorlátozások miatt nem tudnak teljes egészében kifizetni. Az átvett adósságokat a romániai vállalatok leiben az ajánlatot tevő konzernnek fizetnék ki, amely ezekből a leiből tojást és gyümölcsöt vásárolna Romániában. Ezeket a cikkeket Németországba exportálná, ott eladná és az így kapott összegből kifizetné a romániai cégek németországi hitelezőit. Ily módon mi áruexportot végeznének, főkeexport helyett, nem kellene deviza készletünket csökkenteni és Németországgal mégis felvehetnénk a kereskedelmi kapcsolatokat.

A német konzern az ajánlatról jelentést tett a berlini gazdasági miniszteriumnak, mely

azt jóváhagyta azzal a feltétellel, hogy a német kormányt mindig értesítsék arról, hogy milyen árucikkeket akarnak importálni. A német gazdasági miniszterium abba is beleegyezett, hogy a konzern által importált román árukat ne tudják be a Romániának engedélyezett kontingensbe, úgy, hogy ezek a szállítások valóban az árucserre megnövekedését jelentenek. A konzern ajánlatát most tanulmányozzák a bucuresti-i kereskedelemügyi miniszteriumban és azzal kapcsolatban kikérték a Banca Nationala véleményét is.

Ajánlat érkezett be a kormányhoz egy német-román magán-clearing intézmény létesítésére is,

amely azoknak az összegeknek a kompenzálásával foglalkozna, amelyeket egyrészt német állampolgárok követelnek Romániától, másrészt pedig román állampolgárok követelnek Németországból. Az ajánlat szerint két kompenzációs hivatalt létesítenének. Az egyiket Berlinben állítanák fel és ott letétbe helyeznék mindazokat az összegeket, amelyeket német kereskedőknek román exportőrök javára kell kifizetniük. A másik hivatalt Bucuresztben állítanák fel és itt a román importőrök helyeznék letétbe azokat az összegeket, amelyekkel németországi kereskedőknek tartoznak. Az így letétbe helyezett összegeket azután kompenzálnák. Ily módon remélik, hogy sikerül a két állam közötti kereskedelmi kapcsolatokat szorosabbra fűzni. Ezzel a javaslattal kapcsolatban a tárgyalások megkezdése végett Walter von Stetten, a bucuresti-i román-német kereskedelmi kamara elnöke Berlinbe utazott.

— Magyar kormányakció a gazdasági kategóriákért. Budapestről jelentik: A magyar kormánypart részéről ismételten felmerül az óhaj, hogy a mezőgazdasági kategóriákat hathatósabb segítségben részesítsék. Ebben az ügyben ma a miniszterelnökségen tanácskozás volt, amellyel kapcsolatban Mayer János volt földművelésügyi miniszter kijelentette, hogy a megbeszélésen létrejött megállapodás értelmében a párt bizottságokat delegál, amely külön foglalkozik a gazdasági és pénzügyi kérdésekkel. Ezáltal inkább lehetőség nyílik arra, hogy az aktuális problémákat megvitassák és esetleges javaslatokat tegyenek a kormánynak.

— FELEMELTÉK A BUZA BEHOZATALI VÁMJÁT. A Monitorul Oficialban most jelent meg a buza behozatali vámjának felemeléséről szóló törvény. Eszerint a buza behozatali vámját métermázsánként négyszáz lejben, a rozs behozatali vámját métermázsánként ugyancsak négyszáz lejben, a liszt behozatali vámját pedig métermázsánként 600 lejben állapították meg. A törvény negyedik paragrafusa úgy intézkedik, hogy szükség esetén a földművelésügyi miniszterium javaslatára ezeket a vámoikat minisztertanácsi jegyzőkönyvvel emelni lehet. A jegyzőkönyvet királyi dekrétum útján léptetik életbe.

— Kiegyezés a nagyváradi cipőgyári sztrájkban. Mintegy három héttel ezelőtt, mint arról annakidején beszámoltunk, 300 nagyváradi cipőgyári munkás sztrájkba lépett, mivel a cipőgyárak nem voltak hajlandók velük kollektív-szerződést kötni. A tárgyalások most eredménnyel zárultak, amennyiben a gyárak 6 hónapos kollektív-szerződést kötöttek a munkásokkal, ezenkívül pedig fizetésüket 10 százalékkal felemelték. Kétszáz munkás már fel is vette a munkát.

— A mai devizaárfolyamok. A Banca Nationala helyi fiókjának hivatalos árfolyamai. Az első árfolyam a vételi, a második árfolyam az eladási kurzust jelenti. Páris: 6.59 (6.63), London: 605 (610), Zürich: 32.60 (32.80), Berlin: 39.60 (40), Newyork: 166.90 (167.70), Milano: 8.58 (8.70), Prága: 4.98 (5), Bécs: 18 (19), Belgrád: 2.60 (2.90), Amsterdam: 67.60 (67.85), Brüsszel: 23.30 (23.50), Szófia: 90 (1.—).

— Kevés behozatal volt a mai gabonapiáccon. A mai aradi gabonapiacot a buza szilárd tendenciája és a tengeri árának feltűnő csökkenése jellemezte. Buzában kis felhozatal volt, amelyet a kereslet teljes egészében felvett. A kis felhozatal azzal lehet magyarázni, hogy a gazdák a kukoricatöréssel vannak elfoglalva. A buza ára a mai piacon átlag husz-harmine lejjel magasabban mozgott, mint a múlt pénteki hetivásáron, amennyiben a buzáért minőség szerint ma 400—470 lejű adtak. Az árpa árfolyama 190—200 lej, a zabé 190—200, a rozs árfolyama 300 lej volt, míg a tengeriért 190—200 lejű fizettek, sőt a piac vége felé már 180 lejűt is elkelt tengeri. A múlt hetipiacon a tengeri ára 200 lej volt. A tomesvári áru-tözsde szeptember 16-iki árfolyamai: Buza 440—480 lej, 6-buza 500 lej, tengeri 200 lej, árpa 180 lej, zab 200 lej, heremag 16 lej. — Budapesti terménytözsde: szeptember 15. Buza q. szeptember 12.80 pengő, december 14.25 pengő. Rozs 8.7 opengő.

— Angolország külkereskedelmi mérlege romlott. Angolország kivitele jelentősen visszaesett, míg a behozatala némileg emelkedett. A behozatal 1391 millióval 53.312 millió font sterlingre emelkedett, a kivitel értéke júliussal szemben 741.902 millió sterlinggel 28.551 millió sterlingre esett vissza. Az év első nyolc hónapjában a külkereskedelmi mérleg 221 millió font sterling passzívumot tüntet föl.

— A mai hetipiac árai: Tojás darabja 1—1.50 lej, sovány liba párja 100—130, kövér liba 200—300, sovány kacsa 50—80, kövér kacsa 80—100, csirke 25—40, tyúk nagyság szerint 60—80, tehénturó kilogrammja 6—8, juh-turó 20—25, vaj 60—70, tej literje 3—4, tejfel 20—25, kelkáposzta 1—2, bab 5—6, burgonya 2—3, hagyma 2—3, fokhagyma 15—18, körte 4—8, paradicsom 1, ugorka 6 db 1 lej, savanyu káposzta 5—6, zöldpaprika 6—8 darab 1 lej, alma 3—5, szőlő 4—8, barack 3—5. Előállat-árak: szarvasmarha kilogrammja 7—8, borjú 14—15. Takarmányárak: széna q 90—110, lóhere 130—135, szalma 30—40 lej.

— Romlik a betonipar foglalkoztatottsága. Az utóbbi héten a cement értékesítése jelentősen visszaesett, ennek következtében a termelést korábban szüntetik meg, mint az előző években. Az év első felében a cementértékesítés csaknem a tavalyi színvonalon mozgott, az őszi építkezési mozgalom azonban sokkal lanyhább, mint tavaly. A kartell szétesése után az erős verseny az árakat leszorította, bár az alapárak változatlanok maradtak. A cementértékesítés csökkenését a múlt évvel szemben 10—15 százalékra becsülik.

RÁDIÓ KÖZLÖNY

Rovatvezető: Sztolár Jenő

A rádiócsőről

Minden rádiózónak jó tudni, hogy az elektroncsövek gyári hibáiért joggal kérhet pótlást és az ilyen csöveket a gyárak ki is cserélik. A következőkben arról szólnék, hogy a gyár milyen szempontokat vesz figyelembe a lámpa vizsgálatnál.

Tudjuk, hogy a cső alkatrészei egy üvegballonban vannak, melynek belsejében majdnem teljesen légtelen tér van. Az egy vagy több szálból álló fűtőszálat egy vékony drótból álló spirális veszi körül: a rács, amelyet pedig az anódelemez burkol. A váltóáramú csöveknél az üvegcsőszálat egy kis porcellán-anyagból készült csövecské veszi körül, melyen elektronkibocsátásra képes anyag van. Telepes csöveknél ez az anyag magán a fűtőszálon van.

A csővizsgálásnál tehát azt kell eldönteni, hogy gyári hiba áll-e fenn vagy rossz kezelés az oka a cső elromlásának. Előfordulhat pl. hogy szállítás közben valami erős rázkódás folytán az izzószál elszakad, ilyen esetben a csövet közelebről megvizsgálva, a szálnak megmaradt hosszabb része telepítésű csöveknél spirálisan összeugrik. Ilyen esetekben hajlandó lesz a gyár a cső kicserélésére, ha csak a cső a garantált égés órákat még nem égte le. Ezt a csővön alkalmazott jelekből és a fűtőszál állapotából állapítjuk meg. Hálózati vevőknél a lámpák kiegészését a nagyon ingadozó feszültségű hálózat okozhatja. A kiegészítést könnyen meg lehet ismerni, hogy a szakadt helyen az emittáló réteg néhány mm. hosszúságban elpárolgott és a törési helyen kis olvadási gömbök vannak. Egy elhasznált régi csőben tehát az emittáló-réteg vagy teljesen hiányzik vagy csak nyomokban van meg.

Az antenna és a föld. Mindenki tudja, hogy néz ki egy összesodort vezeték. Rádiónál is sok helyen nyer alkalmazást. Sajnos, néha olyan helyen is, ahol nem kellene. Például szeretik némelyek az antenna és földvezetékét speciálisan a készülékbe való levezetésénél összesodortan alkalmazni. Ez igen nagy hiba. Sokkal megfelelőbb a két vezetékét külön, egymástól meglehetősen távolságban vezetni. Éppúgy hiba hosszabb hangszóróvezetékű sodrott zsinórt használni, mert a hangvisszadáskedvezőtlenül befolyásolja.

Ne használjunk többszálás antennát. A mai nagyenergiájú adóállomások, valamint a vevőkészülékek és csövek nagyfokú tökéletessége céltalanná teszi a komplikált antennák éptését. Ahogy a dolgok állanak, a többszálás antennák nem nyújtanak észrevehetően előnyösebb vételt, mint az egyszerűsége. Még igen távoli állomásokot is sikerül általában kisegítő antennával is jól venni. Csak egészen különleges esetben szükséges a többszálás antenna építése.

A hullámcspada nem működik. Saját gyártmányu hullámcspadok gyakran azzal lépik meg a tulajdonosokat, hogy teljesen hatástalanok. Az ok legtöbbször vagy a helytelen csatolásban, vagy pedig a túlmagy csillapításban keresendő. A csillapítást úgy csökkenthetjük, hogy az esetleg leépített csillám- vagy papirszigetelésű kondenzátort egy légszigetelésével cseréljük ki, a tekercset pedig egy vastag huzalból készült, testnélküli tekercsre helyettesítjük. A csatolást illetően figyelembe kell venni, hogy tulla csatolásnál a szűrő rendszerint hatástalan és a legkedvezőbb csatolást minden esetben ki kell kísérletezni. Ezért célszerű, ha a szűrő úgy van megépítve, hogy a csatolás tág határok között változtatható.

Rádió műsor

— Romániai ülszámítás. —

SZOMBAT, SZEPTEMBER 17.

Bucuresti. 13. Gramofon. 14. Gramofon. 18. Sibiceanu-zenekar: Könnyű és román zene. 20.40. Gramofon. 21.45. Simionescu énekesnő. 22.15. Jazz. — Budapest I. 11.15. Az államrendőrség zenekarának hangversenye. 2. Déli harangszó. 2.05. Virány László szalonzenekarának hangversenye. 6. A „Rádió Élet” gyermekjátékos órája. (Harsányi Gizi előadása) 7. Radosné. Beck Hilda bécsi dalokat énekel schrammel-zene kísérettel. 7.45. „Zene, tánc és színjátás Indiában”. 8.15. „Hajrá, utazzuk”. 9.45. A Mándits szalonzenekar hangversenye. 12. A Budapesti Hangverseny Zenekar hangversenye. Utána: Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Britannia-szállóból. Budapest II. 9.15.

Columbia gramofonhangverseny. — Bécs. 13.30. Mayer—Aichhorn-zenekar. 15.45. Gramofonlemez. 17.15. Híres énekesek gramofonlemezei. 18.30. Gangebergerzenekar szórakoztató zenéje. 21.10. Kessissoglu zongoraművész. 22. Berlin. Utána: Táncczene Berlinből — Belgrád. 13. Gramofon. 14.05. Rádiózenekar. 18. Kivánság gramofon. 19. Népdalok. 19.30. Gramofon. 21.30. Rádiózenekar. 22.55. Vonósnégyes. Utána: Táncczene. Berlin. 18.05. Zenekari hangverseny. 21.10. Schubert-hangverseny. Utána: Táncczene. — Milano. 19. Könnyű zene. 21.20. Triest: Ötös. 21.25. Gramofon. 23.45. Varieté. Utána: Könnyű zene. — München, Nürnberg, Augsburg, Kaiserlautern, Bayerischer Rundfunk. 22.15. Lehár: Cécé című operettje. Utána: Szórakoztató zene. — Pozsony. 13.05. Gramofon. 14.30. Rádiózenekar. 20. Magyar mesék. 22. Macudzinski zongoraművész Chopin-műveket játszik — Prága. 8.15. Zenés ébresztő. 13. Gramofon. 15.40. Gramofon. 22. Kolársky hegedűversenye. 22.30. Maurice Chevalier-hangverseny. Svájc. Aleman adó. 18.30. Harmonika. 21. Harangszó. 22. Orosz hangverseny. Utána: Szórakoztató zene. — Varsó. 19. Könnyű zene. 20.20. Táncczene. 22. Könnyű zene. Utána: Chopin-hangverseny. Majd: Táncczene.

VASÁRNAP, SZEPTEMBER 18.

Bucuresti. 12. Dumitrescu zenekar. 1. Gramofon. 3. Falusi zene. 6. Mateu zenekar. 8.40. Gramofon. 9. Zeller: „A madarász” című operettje. — Budapest I. 12. Református istentisztelet. 1. Egyházi népének és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból. Majd: A Budapesti Hangverseny Zenekar hangversenye. 4. Gramofonhangverseny. 5.45. A Mándits szalonzenekar hangversenye. 7. Néprajzi közvetítés Galambok zalamegyei községből. 7.45. Csóka Béla magyar nótákat énekel Pertis Jenő és cigányzenekarának kíséretével. 9. Sporteredmények. 9.20. Előadás a Studióból. 1. Fintyi, Fanyti, Petyke. Egyfel-

vonásos. Mikszáth Kézváros novellájából. Irta: Hevesi Sándor. 2. Amikor én a föld. Mikrofondarab 5 képben. Irta: Ormos Gerő. Rendező: Odry Árpád. Utána körülbelül 11.10. Sporteredmények. Majd: Bura Károly és cigányzenekarának zenéje. 12.30. A Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye. Budapest II. 5—5.45. Gramofonhangverseny. — Bécs. 12. A bécsi kamarakar hangversenye. 12.30. Erdei kórhangverseny közvetítése a laizi állatkertből. 1.15. A szimfonikusok hangversenye. 2.35. A szimfonikusok szórakoztató zenéje. Fall Leó-művek. 3.50. Citerahangverseny. 6.30. A bécsi néppopera zenekara. 9.20. A jelenkor bécsi dalszerzői. 12.20. Táncczene. — Belgrád. 1. Gramofon. 2.05. Népdalok. 2.30. Operettrészletek. 6. Gramofon. 7. Tamburazenekar. 7.30. Gramofon. 9.30. Mandrino Miklós csellóművész. 10.40. Operett. 12.30. Cigányzene. — Berlin. 6.45. Szórakoztató zene. 9.10. Kétszáztagú fuvózenekar hangversenye. 12. Hírek, majd éjfélig táncczene. — Hellsberg. 6.45. Szórakoztató zene. 9. Népies táncok gramofonon. Majd: Táncczene Berlinből. — Langenberg. 6.30. Szórakoztató zene. 9. Jarno: Az erdőszőlő című operettje. 12.35. Esti és táncczene. — Pozsony. 11. Eveng. istentisztelet. 12.30. Katonazene. 12.20—1. Kávéházi zene. — Prága. 8.15. Zenés ébresztő. 9. Karisbadi reggeli zenekar. 2.05. Bányászok zenekara. 12.25. Cseh jazz-szerzők két zongorán. — Róma. 7. Zenekari és énekhangverseny. 10.45. Operett. Lombardo: Pebel asszony. — Varsó. 2.15. A filharmonikusok szimfonikus hangversenye. 7. Szórakoztató zene. 8.20. Táncczene. 10. Népszerű hangverseny. 12. Táncczene.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVAN
felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apró hirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkeisebb hirdetés ára 10 szög 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 10 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

HAZMESTER (gyermektelen) azonnal felvétetik. Verbóczy-ucca 2a.

Sok éves

bizonyítványokkal rendelkező nőtlen, 30 év körüli

soffőr felvétetik

Címeket és ajánlatokat az Aradi Közlöny kiadóhivatalába »Megbízható» jellegre kérünk

LAKÁS.

IRODANAK, rendelőknek szép nagy uccai szoba telefontal. kiadó. Szántay-ház, Str. Consistoriului 2, I. emelet, ajtó 4. 8057

KÉTSZOBAS, fürdőszobás, erkélyes modern lakás kiadó. Str. Banatului No 2.

HÁROMSZOBAS magánházat keresek november 1-re. Lehet esetleg két lakásos is. Címét „November 1.” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérem leadni.

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba szolid nőnek fürdőszoba és zongorahasználattal belváros szívében kiadó. — Érdeklődni „Havi 1000” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalában lehet.

EGYSZOBAS, konyhás lakás íttáron kiadó. Cím az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben. 800

KÉTSZOBAS, konyhás I-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

EGY-KET és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

MODERN 4 szobás lakás kiadó. Földes-palota, II. emelet. 8100

VÉTEL ÉS ELADÁS.

EGY használt, jó állapotban lévő alt. Saxofon megvételre keresetlik. Jazz-band, Vinga. 8093

ANTI-KREDENC, intarziás antik szekrények, vitrinek, Biedermayer szék, komód asztalok, szék, festmények, rőzgy, ékszerek, dísz tárgyak, szobabereendezések, faragott szalon, parzsa-szőnyeg, irásasztalok, ágyak, szőnyeg, komplett Jókay, perzsabundák, silkín bunda, gázrezo, hegedűk, zongorák, file stórok, függönyök, dísz tárgyak stb. eladók. SALGONÉ bizományi üzlete, Str. Horia I. (Szócheanyi-ucca) Neuman-palota. 1000

VESZEK rossz és jó varrógépeket. Wekerle Ferenc, Sft. Ara 56.

GUMMICSÖVET kertlocsolásra, 25—30 folyóméter, kltűnő állapotban, keresek, ármegjelölést kérem. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 200

SÜRGŐSEN KERESSEK ebédlőbe való keleti perzsaszőnyegeket, összekötő perzsákat s különböző gyári szőnyegeket, komplett 12 személyes ezüst evőkészletet, antik és modern butorokat, ezüst tálcákat s különböző ezüst tárgyakat, figurális porcellánokat, bördőket, Biedermayer ebédlőt stb. SALGONÉ bizományi üzlete, Str. Horia I. (Szócheanyi-ucca) Neuman-palota. 1000

ÚJ ÜZLETBRENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., házmeztérnél.

Veszék

jókarban levő Sohóberl-ágyat, hat személyes ezüst servizt, valamint ebédlő díszeket. 3092

Címét az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér.

Motorok

100 HP. Diesel, 55 és 85 HP. Sz. v. gáz, 30 és 12 HP. Nyersolaj, 80, 25 és 20 HP. Petróleum motorok és egy komplett hidraulikus olajsajtó eladó Friedrich Testvérek, Temesvár.

Felhívom a háziurak figyelmét!

mint városi speciális patkányirtó vagyok, szereim az összes irtószereket felülmúlja, 1 adag 30 lej. Szereim egyedüri-ítója:

Fischer Oszkár, Arad, Str. Gh. Lázár 4. v. Simonyi-ú.

HIRDESSZEN

a 47 éve fennálló

„Aradi Közlöny”-ben!

INGATLAN.

HAZELADÁS. A volt Kazinczy ucca 4. számú Nachtnöbel-ház eladó. Értekezhetni: volt Wesselönyi-ucca 12. szám alatt, Csiky Károly. 3081

EGY MAGÁNHAZAT Istállóval, nagy kerttel, bérbe vagy megvételre sürgősen keresek. Címét az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérem leadni. 892

KÜLÖNFÉLEK.

VADÁSZKUTYA him, fehér-barna foltokkal, rövid farokkal, elvezett, megtaláló jelentkezzen az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 8094

ÜZLETEK.

VENDÉGLŐ ÉS ÜZLET, elutazás miatt azonnal olcsón és előnyös feltételek mellett eladó. Ajánlatokat „Azonnal” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 3098

ÜZLETHELYISÉG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Készpénzért

megvesszük butoralt, ezüsttét, antik tárgyakat, szőnyegeket, varrógépeket stb. stb. Eladó olcsón Lengyel-téli háló, konyhabereendezés, Singer varrógép, festmények stb. stb. GOMISIO bizományi üzlet Bulev. Reg. Maria 9. — A velünk összekötésben álló temesvári zálogház 24 százalék mellett folyósít kölcsönöket arany és ezüst tárgyra, ékszerekre, valódi szőnyegekre, irógépekre, stb. úgy, hogy ilyen tárgyaknak a zálogházba való eljuttatására megbízásokat ismételtelen elfogadunk.

A menyházai nyaralók

és kirándulók figyelmébe!

Aki jól, olcsón akar étkezni, keresse fel a

KAUFMANN-vendéglőt.
Kitűnő házikoszt.

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Táviratcím: „HUNGARIOTELE”.